Kammerer - De Particulae ὡς Apud Homerum
Usu - 1836 -

DE PARTICULAE ΩΣ APUD HOMERUM USU ET SIGNIFICATIONE.

DISSERTATIO

QUAM SCRIPSIT

ET

AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS

AUCTORITATE

IN

ACADEMIA VRATISLAVIENSI

PRO

SUMMIS IN PHILOSOPHIA HONORIBUS

RITE OBTINENDIS

DIE XXI. M. MARTII A. MDCCCXXXVIII.

H. L. Q. C.

PUBLICE DEFENDET

C. E. KAEMMERER

SEMINARII PHILOL. REG. NUPER SODALIS.

CONTRA DISPUTABUNT:

J. SZOSTAKOWSKI, SEM. PHIL. SOD.
F. G. BEISERT, SEM. PHIL. SOD.
F. J. SCHMIDT, SEM. PHIL. SOD.

VRATISLAVIAE.

TYPIS M. FRIEDLAENDERI.

1871, April 20.
Gift of
Ephraim W. Gurney,
Prof. in Harv. Univ.
(H. U. 1852.)

VIRIS DOCTISSIMIS

CAR. SCHNEIDERO

ET

FRID. RITSCHELIO

PRAECEPTORIBUS SUIS

HUNC QUALEMCUNQUE LIBELLUM

GRATI ANIMI

MONUMENTUM ESSE VOLUIT

AUCTOR.

VIRIS DOCTISSIMIS

CAR. SCHNEIDERO

ET

FRID. RITSCHELIO

PRAECEPTORIBUS SUIS

HUNC QUALEMCUNQUE LIBELLUM

GRATI ANIMI

MONUMENTUM ESSE VOLUIT

AUCTOR.

nobis proposuimus, neque abstinebimus, quoad opus esse videbitur, a disquisitione de modis et temporibus, quibuscum ὡς apud Homerum componitur.

Jam cum duplex sit in universum particulae ὡς usus apud Homerum, bipartita etiam nostra erit quaestio, et priore quidem capite agemus de ὥς demonstrativam significationem prae se ferente, altero de relativa ejus vi ac de reliquis, quae inde fluxerunt, significationibus.

Ad disquisitionem autem hac de re instituendam paucis nobis viam stravit Apollonius in lexico Homerico (ed. Bekkeri pg. 170. lin. 10. sqq.):

ὡς ἀντὶ τοῦ νύ. ἀντὶ τοῦ οὕτως „ὣς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο·“ (Il. VII, 1.) ἐπὶ δὲ τῆς παραβολῆς „ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορών·“ (Il. V, 161.) ἀντὶ δὲ τοῦ ἵνα ἢ ὅπως „ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάψῃ·“ (Od. II, 376.) ἀντὶ δὲ τοῦ ὅτε „Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ πύργον [Hom. libri φηγὸν] ἵκανεν·“ (Il. VI, 237.) ἀντὶ δὲ τοῦ ὅτι „ἦ οὐχ ἅλις ὡς καὶ τεύχε' ἔχει καὶ ἀγάλλεται αὔτως;“ (Il. XVII, 450.) ἀντὶ δὲ τῆς πρὸς „ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ἐς [Hom. Il. ὡς] τὸν ὁμοῖον.“ (Od. XVII, 218.) δασυνόμενον δὲ καὶ περισπώμενον τὸ ὧς τὸ ὁμοίως [Villois: ὅμως recte] δηλοῖ· „ἀλλὰ καὶ ὧς ἐθέλω δόμεναι πάλιν“ (Il. I, 116.) καὶ „ἀλλ' οὐδ' ὧς ἑτάρους ἐρύσσατο ἱέμενός περ.“ (Od. I, 6.)

Habes in universum vocabuli ὡς vim descriptam, sed quid illud ἀντὶ τοῦ νύ sibi velit, non assequor. Quare commode subvenit Villoisonii conjectura, qui haec adnotat: „In verbis ἀντὶ τοῦ νυ, ἀντὶ τοῦ οὕτως vitium latet; fortasse a librario quodam scriptum erat ὡς-ἀντὶ τοῦ οὕτως, et νῦν, quod in codd. saepe νῦ scribitur, omissum supra inseruit, sic: ἀντὶ τοῦ $\overset{\nu\tilde{\upsilon}}{\text{οὕτως}}$, unde alius fecit, quod in nostro codice est.

Derivanda particula ὡς est a pronomine ὅς, praeeunte Etym. M. (ed. Sylb.) pg. 643, 35. τὸ δὲ ὧς ὀξύνεται, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ὃς γέγονε, et pg. 820, 51. ὃν δὲ τρόπον τὸ ὃς ἐκταθὲν ἐγένετο ὡς etc., et proprie accentu est notanda, acuto eo, non circumflexo, cum eodem modo ex ὅς sit ductum, quo τώς ex τός, nec, quod veteres grammatici volunt, ὧς significatione ὅμως usurpatum ὧς scri-

bendum esse[3]), idonea ratione nititur; nunquam enim ὥς est ὅμως, nisi καί vel οὐδέ accedat, quae ubi conjuncta sunt, sane reddi per ὅμως possunt, sed ὥς neque in hoc usu aliud est, quam οὕτως. Recte igitur Nitzschius ad Od. V, 430. istam regulam tanquam ineptum grammaticorum commentum rejicit. Est autem ὥς proprie idem, quod οὕτως. Satis id probatur pronominis ὅς usu, quod sexcenties apud Homerum demonstrativi vim habet[4]); quam demonstrativam notionem apud reliquos scriptores magis magisque in relativam transiisse, quum ante oculos sit, etiam ὥς consentaneum est paullatim demonstrativam vim deposuisse. Et hoc quidem ante Homerum factum est, cum in ejus carminibus jam frequens sit relativae significationis usus.

Apte cum vocabuli ὡς, ubi bis positum est, usu Passovius in lexico s. v. ὥς comparat obsoletum nostrum „so — so," quorum alterum relativam, alterum demonstrativam vim habet, in quo sane contrarium factum est, cum relativa significatio paullatim obsoleverit. Conferri etiam „je — je" potest, quod relativam potius nunc habet significationem.

Caput prius.

De particula ὥς demonstrativam vim habente.

Notionem demonstrativam „sic, ita" Homerus vocabulis ὥς, οὕτως, ὧδε, τώς exprimit, quorum vim si spectas, nullum intercedit discrimen, in usu hoc observasse

---

3) vide locum ex Apollonio allatum, praeterea Eustath. ad Il. I, 116. περισπᾶται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ὧς. φέρεται γὰρ ἐν τοῖς τοῦ Ἡροδώρου καὶ Ἀπίωνος, ὅτι τὸ ὧς, ὅτε δηλοῖ τὸ ὅμως, περισπᾶται. Etym. M. s. v. ὡς post ineptam significationum enumerationem: περισπᾶται δὲ καὶ ὅτε σημαίνει τὸ οὕτως (videtur ὅμως significari). Schol. Ven. A ad Il. I, 116. τὸ ὡς, ὁπότε σημαντικόν ἐστι τοῦ ὅμως, περισπᾶται. cf. schol. ad Il. III, 159. XI, 721. Od. V, 430. etc.

4) Il. VI, 59. μὴ δ' ὅς φύγοι. Od. I, 286. ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν. Valet autem haec demonstrativa notio per omnia genera omnesque casus, vid. Passovii et Dammii lex. s. v. ὅς et ὁ, quod idem est, et recte mihi videtur Spitznerus, ubi ὅ est demonstrativum, accentu illud notare et ὅ, ἥ, οἵ, αἵ scribere.

mihi videor, ὧδε magis ad sequentia, ὥς ad antecedentia referri, οὕτως inter utrumque medium tenere; τώς quinque tantum locis apud Homerum exstat, et quater quidem ad praecedentia spectat: Il. II, 330. κεῖνος τὼς [sic Aristarchus, Herodianus, θ' ὥς secundum schol.] ἀγόρευε· idem est Il. XIV, 48. et Od. XVIII, 271. — Od. XIX, 234. τὼς μὲν ἔην μαλακός. semel in comparatione sequenti ὥς respondet: Il. III, 415. μή- τὼς δέ σ' ἀπεχθήρω, ὥς—.

Jam ὥς diximus ad praecedentia respicere; sunt tamen etiam loci, ubi ad sequentia pertineat: Od. VIII, 564. ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε — XIII, 154. ὥς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα. Priore loco patris verba tum afferuntur, altero Jupiter, Neptuni sententiam improbans, quid sibi videatur faciendum, in sequentibus dicit.

Dubitari jam potest de loco Od. XVI, 28. ubi Eumaeus ad Telemachum verba faciens „Non enim," inquit, „saepe rus venis, neque ad pastores, sed domi manes," et adjicit: ὥς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ, ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον· ubi ὥς mea quidem sententia ad verba antecedentia referendum est, quod etiam adjecto γάρ efficitur, et versus sequens propterea adpositus est, ut non sine causa Telemacho illud videatur placere: „ita enim tibi placet," sed cur placet? „placet (hoc rursus intelligas) procis interesse." Similis est Iliadis locus VII, 31. εἰσόκε τέκμωρ Ἰλίου εὕρωσιν· ἐπεὶ ὣς φίλον ἔπλετο θυμῷ ὑμῖν ἀθανάτῃσι, διαπραθέειν τόδε ἄστυ, ubi ὥς respicit ad verba εἰσόκε τέκμωρ εὕρωσιν, sed accuratius explicatur adjecto διαπραθέειν τοδε ἄστυ, „scilicet hanc urbem vastare." Aliter autem comparati sunt hi loci: Il. XVII, 420. ὧς δέ τις αὖ Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν, ubi ὥς ad ὧδε (v. 414) respicit: „ita, ut illi, etiam Trojanorum quispiam dixit." Od. V, 474. ὥς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι, ad quem locum scholion (Ambr. B apud Buttmannum) haec habet: οὕτως ἔδοξεν αὐτῷ κέρδιον, οὕτω πως, ὡς κατιὼν ὁ λόγος δηλώσει, βῆ ῥ' ἴμεν[5]) εἰς ὕλην. Sed ὥς ad antecedentia verba spectat: „sic, ut postremo loco cogitaverat, reputanti ei melius videbatur esse," et statim ita facit, ad sylvam enim procedit. Ad sequentia si ὥς referas, infinitivum desideres: βήμεναι εἰς ὕλην;

---

5) schol. Ambr. E: γράφεται βῆδ' ἴμεν.

quae nisi ex literarum monumentis, ac ne his quidem primo ordine, sed temporum injuria interrupto eo, procedentibus cognosci non possunt: linguarum antiquarum si quam in particulam, quoad fieri hoc potest, accurate inquirere tibi proposueris, a primis literarum vestigiis illud repetendum erit et per temporum deinceps sequentium scripta monumenta proferendum. Ita graecam linguam tractanti ab Homero initium erit faciendum, ab hoc ad Hesiodum et eorum, qui utrumque secuti sunt, reliquias transeundum et in quoque scriptore videndum, quatenus a primo vocabulorum usu et significatione pedetentim sit discessum. Hac sola ratione vocabulorum natura perspici, et eorum vis determinari potest; cui potissimum rei operam navare lexicographi est vere sic dicti. Est autem ejus, ut taceamus de verborum ad etymologiam, quae dicitur, adornatione, singulorum verborum historiam, quatenus id potest fieri, accuratissime exhibere, qua in re sane lexicographiam inter et grammaticam[1]) certi fines nunquam constitui poterunt. Sic nobis quoque, quamquam, ut sequitur ex iis, quae diximus, rem ad lexicographiam pertinentem tractaturi sumus, in grammaticam saepe transgrediendum erit, nec, cum ab arte critica nondum omnia certa sint, abstinere nos ab ea poterimus. Minime vero hac in re satisfecisse putandi sunt, qui verborum significationes enumerant tantum, satis multiplicem saepe usum prae se ferentium, ut, qui illorum ex libris linguae cognoscendae elementa hauriant, saepe injuriam inferant linguae, cujus tanta sit inconstantia, ut tam discrepantes notiones uno eodemque vocabulo expresserit.

Horum igitur rationem vocabula tractandi non imitabimur, sed quae videatur particulae ὡς prima vis, quae variarum significationum inter se sit cognatio, collatis omnibus, quae ad rem facere videntur, exemplis[2]) exponere

---

1) Grammatica vocabulorum, quatenus tanquam universae linguae partes formata et usurpata sint, leges constituit; differt autem ab ea lexicon, quod singulorum eorum vim et usum exponit per se spectatorum. Itaque grammatica fusius saepe in res difficiles inquiret, lexicon res inventas excipiet, qua in re, ut debet, instituenda sane opus esset, ut omnes scriptorum reliquiae arte critica purgatae essent, et singulorum eorum exstarent singula lexica; tum demum lexicographus iis, quae ab universali lexico postulantur, ista ratione satisfacere posset, quod quamdiu nondum factum erit, nec lexicographus critica abstinere poterit, modo paucis verbis rem absolvat.

2) In locis Iliadis afferendis secuti sumus Spitzneri, in Odyssea Baumgarten-Crusii editionem.

nobis proposuimus, neque abstinebimus, quoad opus esse videbitur, a disquisitione de modis et temporibus, quibuscum ὡς apud Homerum componitur.

Jam cum duplex sit in universum particulae ὡς usus apud Homerum, bipartita etiam nostra erit quaestio, et priore quidem capite agemus de ὥς demonstrativam significationem prae se ferente, altero de relativa ejus vi ac de reliquis, quae inde fluxerunt, significationibus.

Ad disquisitionem autem hac de re instituendam paucis nobis viam stravit Apollonius in lexico Homerico (ed. Bekkeri pg. 170. lin. 10. sqq.):

ὡς ἀντὶ τοῦ νύ. ἀντὶ τοῦ οὕτως „ὥς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο·“ (Il. VII, 1.) ἐπὶ δὲ τῆς παραβολῆς „ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορών·“ (Il. V, 161.) ἀντὶ δὲ τοῦ ἵνα ἢ ὅπως „ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάψῃ·“ (Od. II, 376.) ἀντὶ δὲ τοῦ ὅτε „Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ πύργον [Hom. libri φηγὸν] ἵκανεν·“ (Il. VI, 237.) ἀντὶ δὲ τοῦ ὅτι „ἦ οὐχ ἅλις ὡς καὶ τεύχε' ἔχει καὶ ἀγάλλεται αὔτως;“ (Il. XVII, 450.) ἀντὶ δὲ τῆς πρός „ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ἐς [Hom. Il. ὡς] τὸν ὁμοῖον.“ (Od. XVII, 218.) δασυνόμενον δὲ καὶ περισπώμενον τὸ ὧς τὸ ὁμοίως [Villois: ὅμως recte] δηλοῖ· „ἀλλὰ καὶ ὧς ἐθέλω δόμεναι πάλιν“ (Il. I, 116.) καὶ „ἀλλ' οὐδ' ὧς ἑτάρους ἐρύσσατο ἱέμενός περ.“ (Od. I, 6.)

Habes in universum vocabuli ὡς vim descriptam, sed quid illud ἀντὶ τοῦ νύ sibi velit, non assequor. Quare commode subvenit Villoisonii conjectura, qui haec adnotat: „In verbis ἀντὶ τοῦ νυ, ἀντὶ τοῦ οὕτως vitium latet; fortasse a librario quodam scriptum erat ὡς-ἀντὶ τοῦ οὕτως, et νῦν, quod in codd. saepe νῦ scribitur, omissum supra inseruit, sic: ἀντὶ τοῦ $\overset{\nu\tilde{\upsilon}}{}$ οὕτως, unde alius fecit, quod in nostro codice est.

Derivanda particula ὥς est a pronomine ὅς, praeeunte Etym. M. (ed. Sylb.) pg. 643, 35. τὸ δὲ ὧς ὀξύνεται, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ὃς γέγονε, et pg. 820, 54. ὃν δὲ τρόπον τὸ ὃς ἐκταθὲν ἐγένετο ὡς etc., et proprie accentu est notanda, acuto eo, non circumflexo, cum eodem modo ex ὅς sit ductum, quo τώς ex τός, nec, quod veteres grammatici volunt, ὧς significatione ὅμως usurpatum ὡς scri-

σον] *Φαίηκες — ἴδριες — ἐλαυνέμεν· ὧς δὲ γυναῖκες ἱστὸν τεχνῆσαι· ὡς, ὡς ὅτε, ὡς ὁπότε,* quem usum altero capite tractabimus. Locos eos, quibus *ὡς εἰ* ad *ὥς* refertur, Od. X, 416. et 420. supra attulimus.

Porro poëta, quae in praecedenti comparatione continentur, ea deinde solet demonstrativo *ὥς* complecti et, quod comparatum est, id repetere, ut conjuncta defluat narratio, comparatione ista interrupta. Solet autem hoc maxime fieri, ubi in comparatione demonstrativum non adhibitum est: Il. II, 784. *γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε, Διὶ ὣς τ. χωομένῳ — ὣς ἄρα — στεναχίζετο γαῖα —* VII, 157. *αἲ γὰρ — ἡβῷμ', ὡς ὅτ' — εἴθ' ὣς ἡβώοιμι —* X, 291. *σπεῖό μοι, ὡς ὅτε — ὣς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο —* XI, 309. *τοὺς — ἕλεν — ὡς ὁπότε — ὣς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἕκτορι δάμνατο λαῶν.* 326. *τὼ δ' — ὡς ὅτε κάπρω — πέσητον· ὣς ὄλεκον Τρῶας παλινορμένω·* XII, 135. *τὼ μὲν ἄρα — ἕστασαν, ὡς ὅτε — ὣς ἄρα τὼ — μίμνον — Ἄσιον —* XIII, 392. *ἤριπε δ', ὡς ὅτε — ὣς ὃ πρόσθ' ἵππων κ. δ. κεῖτο τανυσθείς.* 476. *ἀλλ' ἔμεν', ὡς ὅτε — ὣς μένεν Ἰδομενεὺς — Αἰνείαν —* 573. *ὃ δ' ἤσπαιρ', ὡς ὅτε — ὣς ὃ τυπεὶς ἤσπαιρε —* XV, 365. *ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε — ὥς ῥα σὺ σύγχεας —* XVI, 409. *ἕλκε δὲ — ὡς ὅτε — ὣς ἕλκ' —* 485. (ut XIII, 392.) 644. *οἳ δ' αἰεὶ — ὁμίλεον — ὡς ὅτε — ὣς ἄρα τοι περὶ νεκρὸν ὁμίλεον.* XX, 406. *αὐτὰρ ὃ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε — ὣς ἄρα τόνγ' ἐρυγόντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.* XXIII, 600. *τοῖο δὲ θυμὸς ἰάνθη, ὡςεί τε — ὣς ἄρα σοι — ἰάνθη.* 763. *ἐπὶ δ' ὤρνυτο — ὡς ὅτε — ὣς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν.* Il. III, 63. *αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής, ὅςτ' — ὣς σοὶ*[10] *ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστίν.* XIII, 181. *ὃ δ' αὖτ' ἔπεσεν, μελίη ὣς — ὣς πέσεν.* XV, 582. *Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὥς, ὅςτ' — ὣς ἐπὶ σοὶ — θόρ' Ἀντίλοχος —* XVI, 759. *τὼ περὶ Κεβριόναο, λέονθ' ὥς, δηρινθήτην, ὥτ' — ὣς περὶ Κεβριόναο — ἵεντο — ταμέειν —* XVII, 6. *ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν' — ὡς — ὣς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος.* 138. *Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιαδῃ — ἑστήκει, ὡς — ὣς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει.* 665. *βῆ δ' ἰέναι, ὡς — ὣς ἀπὸ Π. β. ἀγαθὸς Μενέλαος ἤϊε πόλλ' ἀέκων·* XX, 174. *Πηλείδης δ' ἑτέρωθεν*

φεται ὅσσον, et huc respiciens Vulg. habet: *νῦν τὸ ὣς ἀντὶ τοῦ τοσοῦτον.*

10) schol. Ven. A (apud Bekkerum): *ἡ σοὶ ἀντωνυμία ὀρθοτονεῖται νῦν διὰ τὴν ἀντιδιαστολήν.*

mihi videor, ὧδε magis ad sequentia, ὥς ad antecedentia referri, οὕτως inter utrumque medium tenere; τώς quinque tantum locis apud Homerum exstat, et quater quidem ad praecedentia spectat: Il. II, 330. κεῖνος τὼς [sic Aristarchus, Herodianus, ϑ' ὥς secundum schol.] ἀγόρευε· idem est Il. XIV, 48. et Od. XVIII, 271. — Od. XIX, 234. τὼς μὲν ἔην μαλακός. semel in comparatione sequenti ὥς respondet: Il. III, 415. μή- τὼς δέ σ' ἀπεχϑήρω, ὡς—.

Jam ὥς diximus ad praecedentia respicere; sunt tamen etiam loci, ubi ad sequentia pertineat: Od. VIII, 564. ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα Ναυσιϑόου, ὃς ἔφασκε — XIII, 154. ὥς μὲν ἐμῷ ϑυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα. Priore loco patris verba tum afferuntur, altero Jupiter, Neptuni sententiam improbans, quid sibi videatur faciendum, in sequentibus dicit.

Dubitari jam potest de loco Od. XVI, 28. ubi Eumaeus ad Telemachum verba faciens „Non enim,“ inquit, „saepe rus venis, neque ad pastores, sed domi manes,“ et adjicit: ὥς γάρ νύ τοι εὔαδε ϑυμῷ, ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον· ubi ὥς mea quidem sententia ad verba antecedentia referendum est, quod etiam adjecto γάρ efficitur, et versus sequens propterea adpositus est, ut non sine causa Telemacho illud videatur placere: „ita enim tibi placet,“ sed cur placet? „placet (hoc rursus intelligas) procis interesse.“ Similis est Iliadis locus VII, 31. εἰσόκε τέκμωρ Ἰλίου εὕρωσιν· ἐπεὶ ὥς φίλον ἔπλετο ϑυμῷ ὑμῖν ἀϑανάτῃσι, διαπραϑέειν τόδε ἄστυ, ubi ὥς respicit ad verba εἰσόκε τέκμωρ εὕρωσιν, sed accuratius explicatur adjecto διαπραϑέειν τοδε ἄστυ, „scilicet hanc urbem vastare.“ Aliter autem comparati sunt hi loci: Il. XVII, 420. ὥς δέ τις αὖ Τρώων μεγαϑύμων αὐδήσασκεν, ubi ὥς ad ὧδε (v. 414) respicit: „ita, ut illi, etiam Trojanorum quispiam dixit.“ Od. V, 474. ὥς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι, ad quem locum scholion (Ambr. B apud Buttmannum) haec habet: οὕτως ἔδοξεν αὐτῷ κέρδιον, οὕτω πως, ὡς κατιὼν ὁ λόγος δηλώσει, βῆ ῥ' ἴμεν[5]) εἰς ὕλην. Sed ὥς ad antecedentia verba spectat: „sic, ut postremo loco cogitaverat, reputanti ei melius videbatur esse,“ et statim ita facit, ad sylvam enim procedit. Ad sequentia si ὥς referas, infinitivum desideres: βήμεναι εἰς ὕλην;

---

5) schol. Ambr. E: γράφεται βῆδ' ἴμεν.

σον] Φαίηκες — ἴδριες — ἐλαυνέμεν· ὥς δὲ γυναῖκες ἱστὸν τεχνῆσαι· ὡς, ὡς ὅτε, ὡς ὁπότε, quem usum altero capite tractabimus. Locos eos, quibus ὡς εἰ ad ὥς refertur, Od. X, 416. et 420. supra attulimus.

Porro poëta, quae in praecedenti comparatione continentur, ea deinde solet demonstrativo ὥς complecti et, quod comparatum est, id repetere, ut conjuncta defluat narratio, comparatione ista interrupta. Solet autem hoc maxime fieri, ubi in comparatione demonstrativum non adhibitum est: Il. II, 784. γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε, Διὶ ὥς τ. χωομένῳ — ὥς ἄρα — στεναχίζετο γαῖα — VII, 157. αἴ γὰρ — ἡβῷμ', ὡς ὅτ' — εἴθ' ὥς ἡβώοιμι — X, 291. σπεῖό μοι, ὡς ὅτε — ὥς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο — XI, 309. τούς — ἕλεν — ὡς ὁπότε — ὥς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἕκτορι δάμνατο λαῶν. 326. τὼ δ' — ὡς ὅτε κάπρω — πέσητον· ὥς ὀλέκον Τρῶας παλινορμένω· XII, 135. τὼ μὲν ἄρα — ἕστασαν, ὡς ὅτε — ὥς ἄρα τὼ — μίμνον — Ἄσιον — XIII, 392. ἤριπε δ', ὡς ὅτε — ὥς ὃ πρόσθ' ἵππων κ. δ. κεῖτο τανυσθείς. 476. ἀλλ' ἔμεν', ὡς ὅτε —ʹ ὥς μένεν Ἰδομενεὺς — Αἰνείαν — 573. ὃ δ' ἤσπαιρ', ὡς ὅτε — ὥς ὃ τυπεὶς ἤσπαιρε — XV, 365. ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε — ὥς ῥα σὺ σύγχεας — XVI, 409. ἕλκε δὲ — ὡς ὅτε — ὥς ἕλκ' — 485. (ut XIII, 392.) 644. οἱ δ' αἰεὶ — ὁμίλεον — ὡς ὅτε — ὥς ἄρα τοι περὶ νεκρὸν ὁμίλεον. XX, 406. αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε — ὥς ἄρα τόνγ' ἐρυγόντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ. XXIII, 600. τοῖο δὲ θυμὸς ἰάνθη, ὡςεί τε — ὥς ἄρα σοι — ἰάνθη. 765. ἐπὶ δ' ὤρνυτο — ὡς ὅτε — ὥς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν. Il. III, 63. αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής, ὅςτ' — ὥς σοὶ[10] ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστίν. XIII, 181. ὁ δ' αὖτ' ἔπεσεν, μελίη ὥς — ὥς πέσεν. XV, 582. Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὥς, ὅςτ' — ὥς ἐπὶ σοὶ — θόρ' Ἀντίλοχος — XVI, 759. τὼ περὶ Κεβριόναο, λέονθ' ὥς, δηρινθήτην, ὥτ' — ὥς περὶ Κεβριόναο — ἵεντο — ταμέειν — XVII, 6. ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν' — ὡς — ὥς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος. 138. Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ — ἑστήκει, ὡς — ὥς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει. 665. βῆ δ' ἰέναι, ὡς — ὥς ἀπὸ Π. β. ἀγαθὸς Μενέλαος ἤϊε πόλλ' ἀέκων· XX, 174. Πηλείδης δ' ἑτέρωθεν

φεται ὅσσον, et huc respiciens Vulg. habet: νῦν τὸ ὥς ἀντὶ τοῦ τοσοῦτον.

10) schol. Ven. A (apud Bekkerum): ἡ σοὶ ἀντωνυμία ὀρθοτονεῖται νῦν διὰ τὴν ἀντιδιαστολήν.

ἐναντίον ὦρτο, λέων ὣς σίντης, ὅντε — ὣς Ἀχιλῆ' ὤτρυνε μένος — XXIV, 44. λέων δ' ὥς, ἄγρια οἶδεν, ὅςτ' — ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν — IV, 246. τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες, ἠΰτε νεβροί; αἵτ' — ὣς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες — V, 143. δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥςτε λέοντα, ὅν ῥα — ὣς μεμαὼς — μίγη — IX, 16. ἂν δ' Ἀγαμέμνων ἵστατο δακρυχέων, ὥςτε κρ. μ., ἥτε — ὣς ὁ βαρυστενάχων — μετηύδα· XI, 482. ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν Τρῶες ἕπονθ', ὡς εἴ τε δ. θῶες — ὥς ῥα τότ' — ἕπον — XII, 436. ἀλλ' ἔχον, ὥςτε τάλαντα γυνὴ — ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο. XV, 622. ἴσχον γὰρ ἠΰτε πέτρη — ὣς Δ. Τρ. μένον ἔμπεδον — XVII, 679. ἀπέβη ξ. Μενέλαος πάντοσε παπταίνων, ὥςτ' αἰετός, ὅν — ὣς τοτε σοὶ — ὄσσε — δινείσθην — 752. αὐτὰρ ὄπισθεν Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὥστε — ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον — XVIII, 323. πυκνὰ μάλα στενάχων, ὥςτε λῖς — ὣς ὁ βαρυστενάχων μετεφώνεε — XXI, 496. δακρυόεσσα δ' ὕπαιθα θεὰ φύγεν, ὥςτε πέλεια — ὣς ἣ δακρυόεσσα φύγεν — XXII, 24. ἐβεβήκει σευάμενος, ὥςθ' ἵππος — ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα. 32. Πρίαμος πρῶτος ἴδεν — παμφαίνονθ' ὥςτ' ἀστέρ' — ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε — 311. οἴμησεν δὲ ἀλείς, ὥςτ' αἰετὸς — ὣς Ἕκτωρ οἴμησε — Od. VII, 69. καί μιν ἔτισ', ὡς — ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηται — IX, 384. ἐγὼ δ' — δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ τρυπάνῳ — ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ π. μ. ἑ. δινέομεν — hoc uno loco ὡς ὅτε cum optativo conjunctum est. XVII, 112. ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡςεί τε — ὣς ἐμὲ κεῖνος ἐνδυκέως ἐκόμιζε — XXII, 389. τοὺς δὲ ἴδεν — πεπτεῶτας — ὥςτ' ἰχθύας, οὕςθ' — ὣς τότ' ἄρα — κέχυντο. 406. Τηλέμαχος — εὗρεν — Ὀδυσῆα — πεπαλαγμένον, ὥςτε λέοντα, ὅς — ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.

Sed etiam, ubi in comparatione relativum et demonstrativum sibi respondent, ὡς complectitur, quod in comparatione explicatum est, et abductum quasi ad alias res lectoris animum ad rerum gestarum ordinem revocat, quod quidem factum videmus post hanc formulam εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, ὡς (ὁπότε) ὅτε: Il. XI, 671. ubi Nestor post rerum earum, quae sibi juveni contigerint, narrationem, v. 762. audientium animum reducit verbis ὣς ἔον, εἴ ποτ' ἔον γε μετ' ἀνδράσιν. XXIII, 630. Nestor item talem se esse cupiens, qualis fuerit alio tempore, v. 643. dicit: ὣς ποτ' ἔον· Simili ratione Ulysses utitur in Odyssea XIV, 469. εἴθ' ὣς ἡβώοιμι — ὡς ὅθ' — et v. 503. eadem verba repetit: ὣς νῦν ἡβώοιμι etc.

1**

232. X, 349.), φωνήσαντε, φωνήσαντες (Il. V, 239.). Frequens est versus ὥς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον (Il. V, 274. 431. VII, 464. VIII, 212. XIII, 81. XVI, 101. XVIII, 368. XXI, 514. Od. IV, 620. VII, 334. VIII, 333. XIV, 409. XV, 493. XVI, 321. XVII, 166. 290. XVIII, 243. XX, 172. 240. XXII, 160. XXIII, 288. XXIV, 98. 203. 383.); ejusdem generis sunt: ὥς ποτέ τις ἐρέει (Il. IV, 182. VI, 462. VII, 91.), ὥς ἐρέουσιν (Il. XXII, 108. Od. VI, 285. ὥς ἐρέουσ' Od. XXI, 329.), ὥς ἄρα τις εἴπεσκε (Il. IV, 85. XVII, 423. Od. IV, 772. XIII, 170. XXIII, 152.), etc.[11])

Ut autem ad verba dicta ὥς respicit, ita etiam ad res, quae factae esse narrantur, Il. I, 318. ὥς οἳ μὲν τὰ πένοντο — 536. ὥς ὃ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου — II, 207. ὥς ὅγε κοιρανέων δίεπε στρατόν. IV, 250. ὥς ὅγε κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν. 470. ὥς τὸν μὲν λίπε θυμός. 536. ὥς τώγ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην — V, 84. ὥς οἳ μὲν πονέοντο [12]) — IX, 1. ὥς οἳ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· etc.[13]) Saepe obvii sunt versus ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα (δαίνυντ') ἥμεθα δαινύμενοι (Il. I, 601. Od. IX, 161. 556. X, 183. 476. XII, 29. XIX, 424.).

Aliud genus est, ubi ὥς cum adjecta particula γάρ vel ἐπεί praecedentium rationem reddit, cur ita se habeant:

---

11) Il. I, 304. IV, 374. (quamquam in editionibus ὡς est, quod apud Homerum nunquam cum verbo φημί conjungitur; recte autem Paraphrastes apud Bekk. οὕτως εἶπον —) VI, 512. VII, 161. VIII, 542. XI, 156. XVI, 842. XVIII, 310. XXI, 97. XXII, 90. XXIV, 141. Od. III, 148. VIII, 570. XI, 81. 225. 465. XIII, 178. XVII, 505. 589. XIX, 287. Similia his sunt exempla Il. I, 531. IV, 310. VIII, 150. IX, 259. XI, 790. XII, 277. XIII, 125. XVII, 360. XX, 54. XXIII, 149. Od. III, 62. VII, 1. XIII, 185. 439.

12) cf. v. 627. et VII, 442.

13) Il. IX, 492. XI, 241. 596. XII, 1. XIII, 673. XIV, 352. XV, 367. XVI, 1. 124. 326. XVII, 366. 424. 735. XVIII, 1. XX, 1. 15. 75. 153. XXI, 64. XXII, 1. 131. 405. XXIII, 1. XXIV, 22, 804. Od. II, 106. IV, 15. 511. 624. V, 430. VI, 1. VII, 344. VIII, 505. IX, 306. 436. X, 241. XI, 412. XIV, 137. 523. XVI, 177. 219. XVIII, 32. 197. XIX, 151. XXII, 200. XXIV, 19. 141. 186. 412. Huc pertinet etiam Od. III, 284. ὥς ὃ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο, ὄφρ' ἕταρον θάπτοι — quamquam Nitzschio ἕως praeferendum videtur; ὥς h. l. ut reliquis hujusmodi locis est „sic, hac ratione" et res in antecedentibus narratas complectitur neque ullam facit conclusionem; ὄφρ' ἕταρον θάπτοι est: „ut socium sepeliret," quod explicationem continet verbi κατέσχετ'.

Il. I, 217. ὡς γὰρ ἄμεινον. VII, 31. ἐπεὶ ὥς φίλον ἔπλετο θυμῷ ὑμῖν (de quo loco supra diximus) — 53. ὡς γαρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων. VIII, 477. ὡς γὰρ θέσφατόν ἐστι· IX, 690. ὡς γὰρ ἀνώγει — XI, 721. ἐπεὶ ὥς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη. XIV, 120. ὡς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι. XXIII, 123. ὡς γὰρ ἀνώγει Μηριόνης — XXIV, 525. ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσιν — Od. V, 41. ὡς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ — VIII, 79. ὡς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων — XVI, 28. ὡς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ — (diximus de hoc loco). 64. ὡς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τάγε δαίμων. (ὡς rationem eorum exprimit, quae vocabulo τάγε significantur). XX, 282. ὡς γὰρ ἀνώγει Τηλέμαχος. XXIII, 251. ὡς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαο. Huc pertinet etiam Il. XXIV, 68. ubi verbis ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν, οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν· additur: ὡς γὰρ ἐμοίγ'· quem locum schol. Ven. A explicat ὅσον ἐν τῇ ἐμῇ κρίσει. Schol. Ven. B. et Mosq. λείπει τὸ δοκεῖ· ἢ ὡς ἐμοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις ἦν φίλος. At vero ὡς γάρ nunquam Homerus ita dicit; quare Spitznerus conjicit: ὡς παρ' ἐμοίγ' (me quidem judice), sed ita Jupiter, quem Homerus toties dicit omnia scire, mea quidem sententia dicere non debebat. Praeterea Paraphrasis (apud Bekk.) exhibet: οὕτω γὰρ ἐμοὶ δοκεῖ — et Eustath. 1339, 47. locum explicat: οὕτω γὰρ ἐμοὶ δοκεῖ ἢ οὕτω γὰρ ἐμοί γε ἦν, φίλτατος δηλαδή, ut ὡς non mutandum videatur, et magis quidem mihi placet ad ἐμοίγ' ex praecedentibus ἔσκε subaudire, quod Dammius in lexico explicat „sic enim mihi saltem sc. erat carus.“ Recte autem Jupiter Hectorem, qui ipsi ob sacra facta carissimus esset, Diis carum potest dicere, cum non soli Jovi sacra faceret Hector, quod Jupiter verbis τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς videtur exprimere; nec de omnibus Diis illud dicit, sed de iis tantum, qui Trojanis opem ferebant. Conjungenda autem sunt verba ὡς γὰρ ἐμοίγ', ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων („etenim mihi quidem ita i. e. carissimus erat, quod donis afferendis non abstinebat,“ et egregie in hanc sententiam quadrat versus sequens οὐ γάρ μοι etc.

Ab hoc non differt is demonstrativi ὡς usus, in quo ad comparationum genus accedente ex superioribus relativa sententia est subaudienda: Il. II, 364. εἰ δέ κεν ὥς ἔρξῃς (ut dixi) — XII, 223. ὡς ἡμεῖς (ut illa avis praedam abjecit, priusquam ad nidum suum venit) — οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἐλευσόμεθ' αὐτὰ κέλευθα· XVII, 29. ὡς θην (ut illud factum est) καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος — XVIII, 120. ὡς καὶ ἐγών, (ut illud factum est) εἰ δή μοι

ὁμοίη μοῖρα τέτυκται, κεῖσομ' — XIX, 134. ὥς καὶ ἐγών, (ut illud f. e.) — οὐ δυναίμην λελάθεσθ' Ἄτης — XXII, 259. ὥς (ut ego facturus sum) δὲ σὺ ῥέζειν. (Dammius: „sic et tu facere memento.") XXIV, 209. τῷ δ' ὥς ποθι Μοῖρα κραταιὴ γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ (ut factum est) — 534. ὥς μὲν καὶ Πηλῆϊ (ut solent in universum facere) θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα ἐκ γενετῆς — Od. I, 166. νῦν δ' ὃ μὲν ὥς ἀπόλωλε κακὸν μόρον (ut dixi)[14]) — II, 320. ὥς νύ που ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι. (ut factum est)[15]) III, 228. οὐδ' εἰ θεοὶ ὥς ἐθέλοιεν (ut dixisti). VII, 219. ὥς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν· (eodem modo, quo dixi fieri solere.)[16]) VIII, 176. (vid. not. ad v. antec. sub-

14) Nitzschius hunc locum cum XIX, 85. et Il. XIV, 142. comparans vertit: „nun aber ist er so ganz dahin;" sed ὥς nunquam hoc significat apud Homerum, habet enim ubique, quo referatur, ita tamen, ut saepe cogitatione illud supplendum sit; sic hic versus aperte respicit ad v. 161. sq. οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ etc. Simile quid, ut reliquis locis, quos supra contulimus, ad XIX, 85. est subaudiendum (εἰ δ' ὃ μὲν ὥς ἀπόλωλε) veluti: „ut vobis (scil. talia facientibus) videtur." Locus Iliadis aliter comparatus est. Ibi Neptunus, duro Achillis animo reprehenso, addit: ἀλλ' ὃ μὲν ὥς ἀπόλοιτο, „ille quidem sic (i. e. talem animum habens) pereat," ut commode explicari per „idcirco, propterea" possit.

15) Schol. Ambr. Q: τοῦτο γὰρ ὑμῖν ὠφελιμώτατον εἶναι ἐφάνη, τουτέστι τὸ ἐμὲ μὴ ἔχειν ἰδίαν ναῦν, ἀλλ' ἔμπορον πλεῖν.

16) Similis locus, ubi, quod in universum antea dictum est, ad certum exemplum tum refertur, est Il. XXIV, 534. Quare magis mihi placet scribere ὥς, quam ὡς, quod Nitzschio placet ad V, 121. provocanti, de quo loco infra videbimus. Est autem in universum talis Homero usus, ut, ubi dubius inter ὡς et ὥς haereas, ὥς scribendum videatur. In ejusmodi tamen locis, ubi ὡς καί exemplum inducit, videndum, utrum res quaedam in universum dicta ad singulare exemplum referatur, an oblata quadam occasione universale istud et quasi proverbium tantummodo in animum revocetur, ut Od. VIII, 330. κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν· ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, ubi ὡς recte se habet. cf. Od. I, 35. οἱ δὲ (βροτοὶ) καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν, ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον — γῆμ' —. Cum his Lehrsius l. l. comparat Il. VI, 262. et XVIII, 111. Sed priore loco ὡς τύνη κέκμηκας respicit ad κεκμηῶτι („viro, qui, ut tu, defatigatus est"), et ad utrumque μένος μέγα οἶνος ἀέξει est referendum, quod cum, si ὥς scriberemus, fieri non posset, de ὥς ne cogitandum quidem est. cf. Il. XVI, 516. Altero loco ὥς scribendum videtur; respicit enim ad v. 104. sq. ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσίν, ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης et vv. 107—110. quasi in parenthesi dicta sunt; de quo genere deinceps dicemus. — Sed quoniam semel locorum eorum, ubi ὡς exemplum affert, mentio injecta est, paucis hic rem absolvamus. Il. IX, 342. verbis ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων, τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται Achilles demonstrat, non solos Atridas suas uxores amare, subintelligendum enim est post quaestionem illam: οὐ μοῦνοι φιλέουσι vel tale quid. Quod ubi in universum demonstravit, ad se ipsum illud Achilles refert: „sic (subaudias ἀγαθὸς ὤν)

audiendum est: ut fieri illud solet.) IX, 339. ἤ τοι ὀϊσσάμενος, ἤ καὶ θεὸς ὥς ἐκέλευσεν (facere, ut fecit). XIII, 389. αἴ κέ μοι ὥς μεμαυῖα παρασταίης (ut illo tempore; est optantis haec formula, nam v. 390. apodosis est ad protasin sequenti versu expressam). XV, 156. αἲ γὰρ ἐγὼν ὥς νοστήσας Ἰθάκηνδε κιὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ εἴποιμ', (ut illa omnia Nestori dicemus, et quae sequuntur: ὡς παρὰ σεῖο etc. ea continent, quae dicere cupit; non autem pertinere ὥς ad ὡς potest, quod Dammio est visum, cum εἴποιμ' sic non habeat, quo referatur). 359. ὥς μὴ θάνοι (ut illa; Nitzschius ad II, 137. cum Wolfio ὥς, Dammius: „utinam ne moreretur,“ quem sequitur Passovius s. v. ὥς D, II, 1, b; sed ὥς necessarium est, sine quo alienus hinc

---

et ego hanc amavi,“ itaque ὥς est scribendum. Idem cadit in locum paullo aliter comparatum XV, 493. ubi Hector eo, quod Teucrus frustra telum misit, ad generalem istam sententiam adducitur pronuntiandam, quam sententiam tum refert ad rem supra indicatam: ὥς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει. Aliter comparati sunt duo Iliadis loci: XVI, 749. ubi verba ὥς (sic mihi videtur scribendum) νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ repetunt, quod ante dictum est: ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ, et, quae interposita, quasi in parenthesi sunt dicta; et Il. XVIII, 111. de quo loco diximus. Utroque loco Dammius „sicut“ explicat; non consentio. Loco Od. VIII, 176. Ulysses, quae in universum dixerat, ea ad Euryalum refert: ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπές, et respiciunt haec verba ad v. 166. οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας, ut repeti ista nunc videantur aliis verbis, quare in Lehrsii sententiam discedere non possum ὡς praecipientis. Similis locus est IV, 209. ubi generalis sententia media interposita est, et ὥς superiora illa magis nunc confirmata repetit aliis verbis. Eximendus hinc est locus Il. IX, 118. ubi ex φιλήσῃ ad ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε facile τίσῃ τε scil. οὕτως suppleri potest, ut locus ad comparationis genus pertineat. Il. XV, 292. ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι recte se habet, quod haec verba, et quae praecedunt: ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γ. ἔλ. ita interjecta sunt, ut in parenthesi dicta videantur, et verba οὐ γὰρ etc. ad v. 290. referenda sint. Singularis est locus Od. V, 121—129. ubi ter post generalem sententiam demonstrativo ὥς illius sententiae exempla afferuntur. Sic Wolfio visum est, sic Dammio et Passovio; Hermannus autem (hymn. ad Aphrod. 219.) ter ὡς scribendum esse censet, etiam Bekkerus contra Schaeferi mel. cr. pg. 135. Adsentit Nitzschius, ita tamen, ut extremo loco etiam ὥς admittat, quod Passovius (s. v. ὥς) necessarium esse judicat. Etiam Etym. Magn. hoc loco ὥς δ' αὖ explicat. τὸ ὡςαύτως. Est locus ita fere comparatus, ut reliqui, ubi ad generalem sententiam exempla tum adjiciuntur demonstrativo ὥς inducta. Et de postremo quidem loco vix dubitari posse videtur, qui aperte respicit ad v. 119. οἵτε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι, quod si conceditur, jam reliquorum natura (ὥς μέν, ὥς δέ, ὥς δ' αὖ νῦν) ita est comparata, ut vix ita relativa cum demonstrativis conjungi posse videantur. Omnino autem apud Homerum cave modum excedas in relativo ὡς adhibendo, qui toties, ubi apud alios relativum vel conjunctionem invenias, demonstrativo sit usus, quod Nitzschius ad Od. II, 137. recte observavit.

esset hic versus). XVIII, 202. αἴθε μοι ὡς μαλακὸν θά τον πόροι Ἄρτεμις ἁγνή, (ut mollis me circumdedit pillus.) XXI, 305. ὥς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκο (ut illis accidit).

Eodem in genere numeranda sunt exempla, quae (sic Buttmanno teste in lexil. I. pg. 35 scribendum) αὔτως[17]) continent: Il. III, 339. ὡς δ' αὔτως Μενέλ Ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν (ut ille). VII, 430. ὣς δ' αὔτως ρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον Trojani). IX, 195. ὡς δ' αὔτως Πάτροκλος — ἀνέ (ut Achilles). X, 25. ὣς δ' αὔτως Μενέλαον ἔχε τρό (ut Agamemnonem). Od. III, 64. ὣς δ' αὔτως ἠρ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός (ut Minerva). VI, 166. ὣς δ' αὔ καὶ κεῖνο ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ δήν· (ut te nunc vid obstupui). IX, 31. ὣς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν γάροισιν (ut Calypso). XIV, 52. χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς, ὅ μιν ὣς ὑπέδεκτο (ut factum est). XX, 238. ὣς δ' αὔ Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσιν (ut bubulcus; idem X 203.). XXI, 225. ὣς δ' αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖ ἔκυσσε (ut illi fecerant ipsi). XXII, 114. ὣς δ' αὔ τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά. (ut Telemachus). XX 409. ὣς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυ δεικανόωντ' ἐπέεσσι (ut Dolius).

Similis demonstrativi ὥς usus est iis locis, quor exemplum in nota ad Od. I, 166. tractavimus Iliadis X 142. ubi ὥς est „talem animum habens" et per „idci propterea" explicari potest. Sic Il. V, 204. ὣς λίπ hoc loco Pandarus causam exposuit, cur equos domi r querit, et ὥς explicandum est: „sic cogitans," comm autem vertas: „hanc ob causam, itaque reliqui" sc. eq et currum. Eodem modo comparata sunt: Od. II, 1 ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε (sic i. e. dolo detecto, vertas: „ que istud finivit." — cf. XIX, 156. XXIV, 146.). 184. ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής· XI, 427. ὣς αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός (Lehrsius: „a non" vertit, malim „ita non" i. e. itaque non. Schol. ὄντως explicat, male. cf. Buttm. in addend. pg. 575. tasse οὔτως scribendum est). XIX, 300. ὣς ὃ μὲν οὔ ἐστι σόος (hanc ob causam ille, cum haec ita se habe salvus est). XXIV, 93. ὣς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤ σας (quae cum ita sint; Nitzschius ad II, 137: „dessh

---

17) αὔτως recte scribitur, cum ὣς δ' αὔτως adverbium sit or ex ὃ δ' αὐτός.

darum, also," quod idem est; Lehrsius: „adeo non;" est autem „itaque non", ut ad XI, 427. praetulimus). — Jam allatis his exemplis magis expeditum nobis judicium erit de hisce locis: Od. IV, 93. ὥς οὔτι χαίρων τοῖςδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω. quem locum Nitzschius ad II, 137. explicat „wesshalb;" sed recte ad hunc ipsum versum idem praefert „also bin ich nicht froh." Lehrsius etiam h. l. „adeo non" vertit, sed item est „itaque non," et assentimur Dammio, qui ὥς dicit summam ex antecedentibus facere. Omnino autem, ut dicam, quod sentio, ista particulae nostrae significatio „wesshalb" iterum atque iterum omnia exempla comparanti mihi ab Homeri usu aliena videtur; est enim inter eos locos, quos per „wesshalb" explicat Nitzschius, et reliquos, ubi ὥς per „ideo, itaque" reddi potest, tam exiguum discrimen, ut Homerum simplicioris sententiarum nexus studiosissimum haud quaquam injuria afficere videamur, si omnibus illis locis ὥς praetulerimus. Idem cadit in eos locos, qui Nitzschio per „denn" explicandi videntur, quam particulae significationem Lehrsius l. l. suo jure respuit. Itaque etiam his locis ὥς restituendum esse censemus, ubi ὡς nunc scriptum est: Il. IX, 444. ὥς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι λείπεσθ' — Heynius (ad Il. tom. V. pg. 695.) explicat: „tibi pater me comitem addidit — ut ita nolim, quare nolim" — Dammius: „quam non velim relinqui a te!" quod non satis cohaeret cum superioribus. Nitzschius per „wesshalb" reddit, cui adsentire videtur Lehrsius. Etym. M. per διό explicat. Sed videtur tamen etiam ὥς a grammaticis scriptum fuisse; nam Paraphr. οὕτως habet. Locus eodem modo comparatus est, quo Od. II, 110. ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε — „sic" i. e. quae cum ita essent; sic etiam h. l. ὥς est „quae cum ita sint," et quae accedit optandi formula, rem non mutat: „sic, quae cum ita sint, itaque, hanc ob causam nolim abs te relinqui." Jam respicit etiam locus ad v. 437. πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, αὖθι λιποίμην οἶος, quod cum accedat, necessarium videtur ὥς, et est locus iis similis, quos in superioribus tractavimus. Od. II, 137. ὥς οὐ τοῦτον ἐγώ ποτε μῦθον ἐνίψω. ubi ὥς eodem modo per „quae cum ita sint, itaque" reddi potest, quo loco Nitzschius et Lehrsius ὡς scribunt. Recte autem idem Nitzschius observat, ὡς significatione „so dass" adverbio relativo posthabendum esse, cum ὡς nusquam apud Homerum sit „ita ut;" quod si quo loco sententiarum natura requirit, aliter poëta illud exprimit, ut mox videbimus. Etiam Wolfius in novissim

editione ὡς scribit; Dammius autem nostrum explicat: „igitur, hac ratione ductus.“ Neque Il. I, 182. ὡς est „da,“ ut Nitzschio videtur et Dammio, sed relativum „wie,“ et sequentia explicanda sunt: sic ego illam quidem mittam, sed tibi eripiam Briseïdem.“ Etiam reliquis locis, quos ad II, 137. Nitzschius dicit „da, denn,“ explicandos esse, alia subest sententia. Loco enim Od. I, 227. ὥς est scribendum, de quo genere mox agendum erit. Ejusdem generis nobis sunt: Il. IV, 157. VI, 106. XI, 689. XV, 698. Od. II, 233. V, 11. IX, 34. XVII, 449. XXII, 319. et alia, de quibus deinceps sermo erit. Od. IV, 373. explicabitur ad calcem quaestionis de ὡς nostro „dass“ reddendo, et VIII, 239. item est relativum „wie.“ Huc pertinet etiam locus Il. XXI, 291. ὥς οὔ τοι Ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν· „sic“ i. e. quoniam Jove adnuente ego (Neptunus) et Minerva auxiliaturi tibi sumus, et ut reliquis ejusmodi locis, ὥς etiam hoc loco verti potest: „itaque, idcirco;“ nec turbat nos Etymologus[18]), cujus omnis vocabuli ὡς descriptio parvi aestimanda est.

Quod supra tetigimus, aliud genus id est, ubi, quod factum est, vel faciendum videtur, praemittitur, et in apodosi a demonstrativo ὥς incipienti id sequitur, quo illud efficitur; quae quidem dicendi ratio Homero eodem loco est, quo aliis scriptoribus ὥςτε („so dass“), causam, ob quam illud fiat, quod verba vocabulo ὥςτε subjecta indicant, praemittentibus. Sic Il. VI, 109. φὰν δέ τιν᾽ ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν· ὣς ἐλέλιχθεν. dictum est pro ὣς ἐλέλιχθεν, ὥςτε φάναι αὐτοὺς — κατελθέμεν. Quo loco etiam scholl. Ven. A, B ὥς pro οὕτω dictum praeferunt. XIII, 133. ψαῦον δ᾽ ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι νευόντων· ὣς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν, scil. ὥςτε ψαύειν κόρυθας; — (cf. XVI, 217.). XIV, 60. οὐδ᾽ ἂν ἔτι γνοίης etc. ὣς ἐπιμὶξ κτείνονται pro ὣς ἐπιμὶξ κτ., ὥςτε μὴ ἄν σε γνῶναι. XXIV, 422. ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἑῆος, — ὥςτ᾽ οὐδέ τί οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ ἔσθουσ᾽ — Od. V, 480. ὣς πυκνοὶ ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς, ὥςτε τοὺς μήτ᾽ ἀνέμων διάειν μένος — μηδέ ποτ᾽ Ἠέλιον — ἀκτῖσιν βάλλειν, μήτ᾽ ὄμβρον περάαν διαμπερές. Ita comparata sunt Od. IX, 34. ἀλλ᾽ ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον. ὣς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων γίγνεται, quod Lehrsius recte „adeo non“ reddit.

---

18) ὡς explicans τὸ γάρ.

etc.[19]). Prorsus his similes sunt loci: Il. IV, 157. ὥς σ᾽ ἔβαλον Τρῶες, ὥςτε θάνατόν νύ τοι ὅρκια τάμνειν, quo loco Lehrsius proponit ὡς significatione ὅτι οὕτως accipiendum; etiam Dammius: „quandoquidem et quoniam," Paraphr. ὃν τρόπον, quae minus placent. XI, 689. ὣς ἡμεῖς παῦροι, κεκακωμένοι, ἐν Πύλῳ ἦμεν, ὥςτε πολέσιν Ἐπειοὺς χρεῖος ὀφείλειν. Schol. Ven. A ad h. l. habet: ὡς: ὅτι ἀντὶ τοῦ ὅτε ἢ ὅτι ἢ ἡνίκα. Possit sane etiam temporale ὡς esse, quod si cui praeferendum videtur, non obstamus, cum ὡς temporale non ubique in protasi sit; sed ὅτι (weil) apud Homerum nusquam particula ὡς exprimitur, quare displicet schol. Ven. A ad v. 688. ἤτοι στικτέον κατὰ τὸ τέλος τοῦ στίχου, ἢ συναπτέον τῷ ἑξῆς. ὃ καὶ βέλτιον· τὸ γὰρ ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι ἐστὶ κείμενον. Non absonum tamen veteribus grammaticis ὥς visum esse, docent scholl. Ven. B et Lips. ad v. 688. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ὄφελλον στίξωμεν, ὁ ἑξῆς στίχος κατ᾽ ἰδίαν ἀναπεφώνηται, καὶ τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ οὕτως. Etiam Paraphr. ita explicat: πολλοῖς γὰρ οἱ Ἠλεῖοι χρέως ἐχρεώστουν. οὕτως ἡμεῖς ὀλίγοι καὶ κεκοπιακότες ἐν Πύλῳ ὑπήρχομεν. Sic etiam Dammius: „sic nos pauci — in hoc statu," Wolfius ὡς habet. Il. XV, 698. ὣς ἐσσυμένως ἐμάχοντο, ὥςτε σε φάναι — XXII, 348. ὣς οὐκ ἔσθ᾽ ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι, ὥςτε βουλοίμην ἄν με μένος καὶ θυμὸν ἀνιέναι, ὤμ᾽ ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, quod recte etiam Dammius vertit: „adeo non adest," item schol. A recte habet βέλτιον πρὸ τούτου στίζειν καὶ τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ οὕτω λαμβάνειν, quamquam schol. Paris. dicit: Ἀρίσταρχος ὡς χωρὶς τῆς βαρείας, et Paraphr. ὅτι οὐκ ἔσται, de qua vocabuli ὡς significatione diximus. Od. I, 227. ὥς τέ[20]) μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσιν δαίνυσθαι κατὰ δῶμα, ὥςτε μὴ ἔρανον τάδε γ᾽ εἶναι δοκεῖν ἐμοί. Sic accipienda sunt II, 233. et V, 11. ὣς οὔτις μέμνηται — ὥςτε μήτινα δεῖν ἔτι πρόφρονα ἀγανὸν καὶ ἤπιον εἶναι etc., quem locum recte Lehrsius explicat „adeo non," ac rejicienda est Nitzschii explicatio (ad II, 137.) „da, denn." Nec scholia sequenda videntur, quae priori loco (Ambr. Q ad v. 232.) ὡς per

---

19) XIII, 88. XIX, 285. 442. (cf. V, 480.) XXI, 399. (quod perperam Dammius vertit: „uti in manibus suis versat id — so wie;" recte Wolfius: ὥς.)

20) sic scribendum, non ὥςτε, quod ex schol. Ambr. Q elucet, explicante eo τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι· falso id quidem, ut sequentia: τὸ δὲ ἑξῆς, ὅτι μοι δοκοῦσιν ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως, cum ὡς apud Homerum nusquam sit „weil."

ὅτι explicant, altero (schol. Pal.) θαυμαστικόν dicunt. XVII, 449. ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης, ὥςτε σε τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἰδεῖν· non autem, si Dammii acciperemus explicationem „was für ein unverschämter und dreister Bettler bist du!" versus cum superioribus satis cohaereret. Cum Dammio etiam Lehrsius locum videtur intelligere, qui eum cum loco XVII, 218. comparat, aliter ibi interpungens: νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει. ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον! consentit Dammius: „ut semper similem Deus ducit ad similem!" Sed retineri potest Wolfii divisio: ἡγηλάζει· — ὁμοῖον. et ὥς scribendum: „ita (ut nunc fieri video) semper similem Deus ducit ad similem." De vocabuli ὡς significatione „ad" in fine hujus quaestionis sermo erit. Similes postremo huic loco sunt Il. XI, 817. ὧς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων κ. π. α. ἄσειν (ut fieri nunc video) et XII, 34. ὧς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Π. κ. Α. θησέμεναι (ut antea expositum est).

Jam ut redeamus ad id, in quo versamur, eodem modo, ut superiora, comparata sunt Od. XXI, 123. ὧς εὐκόσμως στῆσε, ὥςτε τάφος ἑλεῖν πάντας ἰδόντας· Dammius: „quam ordinate," sed est: „tam ordinate." XXII, 319. ὧς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων — „adeo non est (ut recte vertit Lehrsius, aliter Nitzschius: „da, denn," Dammius: „quam nulla est" —) gratia benefactorum postea, ut (quamquam retinebam illos) tamen moriturus sim (κείσομαι et quidem οὐδὲν ἐοργώς). Claudat hujus generis agmen versus Il. XVII, 328. πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσσαισθε Ἴλιον αἰπεινήν; (hic subaudias necesse est: οὐκ ἐρύσεσθε) ὥς δὴ (sic scribendum videtur; Kuehnerus in gr. §. 691, B. ὡς δή vertit: „da ja," Dammius: „sicut sane," sed Paraphr. οὕτω δὴ εἶδον) ἴδον ἀνέρας ἄλλους κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας ἠνορέῃ τε πλήθεΐ τε σφετέρῳ καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας — quae ita mihi videntur cohaerere: „ita scilicet confisos vidi virtute sua alios viros (graecos, ut recte Dammius monet) etc. ut non videamini Ilium tueri posse. — et Od. III, versus 301. ubi in edd. est: ὧς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους· τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρά, κτείνας Ἀτρείδην· Nitzschius ἕως scribendum esse censet (cf. eundem ad III, 248.), in eandem sententiam abire schol. Ambr. Q videri potest dicens ὡς οὐκ ἦν ἐπὶ τῆς οἰκίας ὁ Μενέλαος, οὐδὲ αὐτὸς ἐτιμωρήσατο τὸν Αἴγισθον, quamquam minus his poëtae verba explicantur, quam rei factae mentio

injicitur. Ferri potest ista mutatio, sed non opus ea est, cum, si ὥς antecedentia complecti intelligas, et τόφρα δέ ad novam rem transitum facere, sententia eadem maneat, quam etiam praefero rationem ob δέ in apodosi non ita frequenter usurpatum.

De demonstrativo ὥς cum καί et οὐδέ conjuncto diximus, ubi de grammaticorum ratione ὧς scribi jubentium fecimus verba, qui demonstrativi ὥς usus etiam apud Atticos obvius est.

Ad demonstrativum αὔτως s. αὕτως quod attinet, non idem hoc significare, quod ὥς, οὕτως, Buttm. in lexil. II, pg. 35. sq. docuit, quare hanc vocem a quaestione nostra alienam duco.

Caput alterum.

De relativi ὡς et reliquarum, quae inde ortae videntur, significationum vi et ratione.

Ex demonstrativi ὥς primaria significatione ad relativam particulae vim quo tempore et qua ratione transitus sit factus, nonnisi conjectura, qua parum saepe efficitur, assequi possumus; apud Homerum, cujus carmina prima literarum graecarum nobis supersunt monumenta, frequens jam est relativae significationis usus, quin etiam ad alia genera hujus particulae vis progressa est, quae tamen facile ad relativum adverbium reducas. Proprie etiam hac significatione particula ὡς accentu notanda esset, cum usu tantum, non autem origine a demonstrativo adverbio differat; sed mos est antiqua consuetudine receptus, ut externa quoque specie istud significationis discrimen indicetur, et ὥς ibi tantum scribatur, ubi est οὕτως. Retinet tamen etiam relativum adverbium accentum suum, ubi post nomen comparatum ponitur, veluti ϑεὸς ὥς. — Videtur autem primus relativi ὡς usus is fuisse, ut demonstrativo responderet, tum ita processisse, ut intelligeretur demonstrativa particula, quae, cum semel omitti coepta esset, deinde ne desiderabatur quidem; et sic ad particulam conjunctionis vi usurpandam via erat munita, quae quidem *conjunctionis*, quam grammatici dicunt, vis ea est, ut ὡ

gnificet, qualis inter singulas sententias[21]) intercedat ratio, a conjungendo igitur nomen ducunt, cum relativum comparationem tantum indicet inter singulas res vel sententias institutam.

Primo igitur loco de relativi ὡς[22]) ad demonstrativum spectantis usu dicemus, quem primarium diximus esse (ut — sic); et haec quidem ratio apud Homerum iis comparationibus propria est, quae imagine quadam rem aliquam depingentes mediae saepe narrationi inseruntur. Solent autem maxime per ὡς — ὥς, ὡς ὅτε — ὥς, etiam ὡς — ὡςεί ejusmodi comparationes conjungi; quibus omnibus locis cum ὡς aperte sit nostrum „wie," de significatione expedita res est. Sed variant ejusmodi comparationes et quod attinet ad demonstrativa relativo respondentia, et modis cum relativo conjunctis, nec locus his particulis ubique idem est inter reliqua verba, quare quae in his notanda mihi videntur, paucis complectar. De modis autem et temporibus in comparatione ab Homero usurpatis breviores esse poterimus, cum qui hac de re pluribus videre in animo habeat (quod hujus loci non puto esse, quia talis quaestio non ad ὡς tantum pertinet), facilis ei aditus est ad grammaticos hanc rem tractantes, veluti Herm. de legg. quibusd. subt. s. H. II, pg. 4. sq. cf. etiam 8—11. eundem ad Vig. pg. 909—12. (ed. rec.), Thierschium in gr. pg. 488. et 492. (idem pg. 494. agit de modis in eadem comparatione mutatis); conferas etiam Nitzschium ad Od. IV, 332—40. V, 249—51. et 328—32. et de variis, quibus comparatio fieri solet, generibus Spitzneri excurs. (XXVI.) ad Il. XV, 382. ubi ad locum Eustathii videas etiam schol. Ven. B ad Il. IX, 269. Negligi autem ea possunt, quae Heynius (Il. tom. V, pg. 695. sq.) hac de re contulit, qui cum omnino rem minus accurate expo-

---

21) Sunt etiam, quae singula vocabula conjungant, conjunctiones, sed proprie etiam harum natura ea est, ut sententias copulent, et contractione aliqua facta usum illum induerunt, quo connectunt singula verba.

22) Relativa adverbii notio „wie, sicut" his vocibus exprimi apud Homerum solet: ὡς, ὥςτε, ὡςεί, ὅπως, ἠΰτε, quarum ὅπως rarissime ad demonstrativum respicit, raro etiam ἠΰτε demonstrativo respondet, saepius ὡςεί et ὥςτε referuntur ad ὥς; ὥςπερ raro sic in unam vocem conjunctum est, solet enim inter ὡς et πέρ aliud vocabulum inseri, raro etiam ad demonstrativum spectat. Ad significationem quod attinet, *nullum est discrimen*, si excipias ὡςεί, quod tamen saepe, ut etiam *ὡς ὅτε, simplicis relativi* locum obtinet, nisi per ellipsin ejusmodi locos explicare praetuleris.

suerit, tum ne conjunctivum quidem istum, in quo ε et ο pro η et ω usurpata sunt, videtur cognitum habuisse.

Jam maximam partem conjunctivus apud Homerum est in comparatione, praecipue post ὡς ὅτε, quod Nitzschius ad Od. V, 249. recte explicat: „wie es stattfindet, wenn, falls," latine: „ut quum" (sic Terentius: „hanc amabat, ut quum maxime"). Hanc dicendi rationem ellipsi explicandam esse, conspicuum est ex talibus locis, ubi utrumque suum habet verbum, ut Il. V, 499. sqq. *ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωάς, ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ κρίνῃ* etc. ὣς τότ' *Ἀχαιοὶ λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ*[23]). Est autem conjunctivi ea vis, ut id afferat, quod si ita fors tulerit, fiat; indicativus, qui maxime post simplex relativum locum habet, ea comparat, quae vere sunt, optativus autem in re cogitata tantum versatur, quae num fieri possit, necne, in medio relinquitur. Sed haec omnia ex poëtae arbitrio pendent, ac penes eum est hac vel illa ex parte rem considerare, modo ne rem, quae fieri nequit, tanquam factam, aut eam, quae soleat fieri, proponat; quo autem loco indicativus, vel conjunctivus, vel optativus praeferendus sit, judicare, cum a nostra quaestione abhorreat, editoribus et grammaticis modos tractantibus relinquimus, quod nostro jure facimus, cum relativum adverbium nonnisi comparationem fieri indicans cum modis proprie nihil commune habeat, et in sententiarum ratione positum sit, utrum hic, an ille modus sit eligendus[24]). De temporum natura vide grammaticos.

---

23) cf. XII, 278—87. (ὥστε — ὅτε τε — ὥς —), XVI, 384. sqq. (ὡς — ὅτε — ὥς) et II, 781. sqq. (ubi est ὡς cum participio, tum ὅτε τ', et ὥς repetit, quod supra expressum est.)

24) Quodsi quis de modorum ratione in comparationibus accuratius quaerere velit, omnes locos, quibus ὡς apud Homerum in comparatione usurpatur, hic enumerabimus; reliqua genera, quae ad nostram quaestionem non pertinent, neglieximus. Sunt autem hi loci: ὡς — ὥς Il. II, 326. sqq. V, 161. VII, 4. VIII, 306. IX, 4. 323. X, 183. 485. XI, 113. 548. XII, 156. XVI, 352. 765. XVIII, 161. XX, 490. XXI, 22. 362. XXII, 93. 199. 262. XXIII, 222. Od. V, 368. VIII, 523. XV, 174. XVI, 17. XIX, 205. XX, 14. Loci ii, ubi ad ὡς demonstrativum subaudiendum est, et demonstrativa comparationis pars demonstrativo ὥς tum aut repetitur, aut alteri comparationis parti apodosis eo adjicitur, capite priore tractati sunt, ubi videas etiam ea exempla, quae ὥς habent aliis relativis apodosin adjungens. ὡς δ' ὅτε — ὥς (ubi particula δέ abest, ὡς ὅτε non ad ὥς est referendum, sed ὥς, quae comparata sunt, complectitur) Il. II, 147. sqq. III, 33. IV, 422. 452. V, 597. 902. VI, 506. VIII, 338. X, 5. (ὡς δ' ὅτ' ἄν — cf. XI, 269. XII, 41. XV, 80. 170. XVII, 520. XIX, 375. XXIV, 480. Od. V, 394

Ut igitur, quod primum statuimus esse, primo loco tractemus, solet relativo ὥς in comparationibus respondere ὥς, ut exemplo utar Il. IX, 4. ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα, Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώτε Θρήκηθεν ἄητον, ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν κορθύεται· πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν· ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν. Et sic omnia exempla comparata sunt, ubi ejusmodi imagines ad res quasi depingendas narrationi inseruntur, quae si quis abesse hinc nolit, satis duxi esse in nota superiore ea enumerare, cum ex uno hoc loco omnium illorum ratio facile perspici possit. Sunt tamen, quod aliter fieri nequit, etiam loci, ubi nulla imago est, et simpliciter res narratae per ὡς et ὥς componuntur, ut Il. I, 512. Θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων, ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα — „uti prehendit, ita tenebat.“ XIV, 266. ἦ φῇς ὣς Τρώεσσιν ἀρηξέμεν, ὡς — περιχώσατο — XXIV, 337. ὣς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ, μήτ' ἄρ τε νοήσῃ, quem locum si quis ita intelligat: „οὕτως ἄγαγ', ὥςτε μήτ' ἄρ τινα ἰδεῖν, μήτ' ἄρ τε νοῆσαι,“ non meminit is, ὡς nusquam apud Homerum esse pro ὥςτε. Est autem ὡς simplex relativum et per ellipsin ita usurpatum, ut plene dicendum sit: ὡς δεῖ σ' ἄγειν αὐτόν, μη — quod idem cadit in latinum „ut ne“ — „ita duc eum, ut ne quis videat eum“ (sic Dammius), quod dictum est pro: „ita duc eum, ut ducendus est, ne quis videat eum.“ Aliis locis ως in optandi formulis respondet relativo ad ea, quae pro certis sunt, spectanti: Il. VIII, 540. εἰ γὰρ ἐγὼν ὣς εἴην ἀθάνατος etc. ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν, quibuscum Kuehnerus in gr. §. 830. recte confert Ter. Heaut. IV, 3, 8. „ita me Dii ament, ut ego nunc laetor.“ Paullo aliter comparatus est

---

X, 216. XXII, 468. XXIII, 233. et X, 410. ubi indicativus sequitur, quem Thierschius in gr. pg. 495, 10. per anacoluthiam excusat.) 360. XI, 155. 292. 414. 492. (ὡς δ' ὁπότε — cf. Od. IV, 335. XVII, 126.) 558. XII, 451. XIII, 334. 588. XIV, 16. 414. XV, 263. 679. XVI, 212. 297. 364. (de iis locis, ubi ὅτε post ὡς ὅτε repetitur, vide Nitzschium ad Od. V, 430—35.) 823. XVII, 61. 389. XVIII, 207. 219. XIX, 357. XX, 495. XXI, 12. 257. 346. 522. XXII, 162. 189. XXIII, 692. Od. V, 328. 432. 488. VI, 232. IX, 391. XII, 251. XIII, 31. XVII, 518. XIX, 518. XX, 25. 66. XXI, 406. (ubi subjectum, quod deinde repetitur, praemissum est.) XXIII, 159. XXIV, 6. Exempla, ubi post comparationem sine demonstrativa particula factam ὥς superiora repetit aut apodosin addit comparatae rei parti alteri, capite priore absolvimus. ὡς δ' ὅτε — τοῖοι est Il. IV, 141. et τοῖαι 275. ὡς δ' ὅτε — τόσση Il. XVII, 263. et τόσσα VIII, 555. τόσον — ὡς ὅτε Il. IV, 130.

Od. III, 219. εἰ γάρ σ᾽ ὥς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη, ὡς τότ᾽ Ὀδυσσῆος περικήδετο — in sequentibus illud εἰ γάρ σ᾽ ὥς repetitur: εἴ σ᾽ οὕτως ἐθέλοι φιλέειν, de quo genere sicut de ὥς relativum antecedente cap. I. diximus. Cum illo Iliadis loco comparari possunt: Il. IV, 179. αἴθ᾽ οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει᾽ Ἀγαμέμνων, ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ᾽ Ἀχαιῶν XIII, 825. sqq. εἰ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς παῖς αἰγιόχοιο εἴην ἤματα πάντα etc. ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν — XVIII, 466. αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην νόσφιν ἀποκρύψαι, — ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται — Od. XXI, 403. αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν, ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐνταυύσασθαι. Od. IX, 525. eodem modo se habet, ita tamen, ut demonstrativum subaudias, de quo genere infra agemus: αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω· ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ᾽ ἰήσεται οὐδ᾽ Ἐνοσίχθων. Odysseae loco (III, 219.) similia sunt: Od. XVIII, 239. αἲ γὰρ — οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν νεύοιεν κεφαλάς, etc. ὡς νῦν Ἶρος ἐκεῖνος ἧσται νευστάζων κεφαλῇ — conferas etiam hos locos: Il. III, 300. ὧδέ σφ᾽ ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος — IV, 313. εἴθ᾽, ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν, ὥς τοι γοῦναθ᾽ ἕποιτο — XXI, 430. τοιοῦτοι — νῦν πάντες — εἶεν — ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη ἦλθεν — XXIII, 84. ἀλλ᾽ ὁμοῦ, ὡς ἐτράφημεν — ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι. Od. XIV, 441. αἴθ᾽ οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο, ὡς ἐμοί, — (idem est XV, 341.) et cum imperativo: Il. VIII, 523. ὧδ᾽ ἔστω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω. De reliquis exemplis, ubi ὡς ad alia demonstrativa refertur, postea videbimus; de ὥς — ὡς cap. I. diximus.

Jam ut redeamus ad primum relativi ὡς usum, quem diximus eum fuisse, ut demonstrativo ὥς responderet, idem factum est in ejusmodi comparationibus, ubi ὡς cum conjunctione aliqua copulatum in protasi, et in apodosi ὥς positum est, veluti Il. II, 147. ὡς δ᾽ ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθών, λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ᾽ ἠμύει ἀσταχύεσσιν· ὣς τῶν πᾶσ᾽ ἀγορὴ κινήθη. (Reliqua hujus generis exempla supra contulimus in nota subjecta.)

Ab his exemplis diversa sunt, quod imaginem nullam continent, Il. IV, 319. ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς ὣς ἔμεν, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν. XI, 671. εἴθ᾽ ὣς ἡβώοιμι — ὡς ὁπότε — νεῖκος ἐτύχθη — (cf. XXIII, 630. et Od.

ὁμοίῃ μοῖρα τέτυκται, κεῖσομ' — XIX, 134. ὡς καὶ ἐγών, (ut illud f. e.) — οὐ δυνάμην λελάθεσθ' Ἄτης — XXII, 259. ὣς (ut ego facturus sum) δὲ σὺ ῥέζειν. (Dammius: „sic et tu facere memento.") XXIV, 209. τῷ δ' ὥς ποθι Μοῖρα κραταιὴ γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ (ut factum est) — 534. ὣς μὲν καὶ Πηλῆϊ (ut solent in universum facere) θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα ἐκ γενετῆς — Od. I, 166. νῦν δ' ὃ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον (ut dixi)[14] — II, 320. ὥς νύ που ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι. (ut factum est)[15] III, 228. οὐδ' εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν (ut dixisti). VII, 219. ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν· (eodem modo, quo dixi fieri solere.)[16] VIII, 176. (vid. not. ad v. antec. sub-

---

14) Nitzschius hunc locum cum XIX, 85. et Il. XIV, 142. comparans vertit: „nun aber ist er so ganz dahin;" sed ὥς nunquam hoc significat apud Homerum, habet enim ubique, quo referatur, ita tamen, ut saepe cogitatione illud supplendum sit; sic hic versus aperte respicit ad v. 161. sq. οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ etc. Simile quid, ut reliquis locis, quos supra contulimus, ad XIX, 85. est subaudiendum (εἰ δ' ὃ μὲν ὣς ἀπόλωλε) veluti: „ut vobis (scil. talia facientibus) videtur." Locus Iliadis aliter comparatus est. Ibi Neptunus, duro Achillis animo reprehenso, addit: ἀλλ' ὃ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, „ille quidem sic (i. e. talem animum habens) pereat," ut commode explicari per „idcirco, propterea" possit.

15) Schol. Ambr. Q: τοῦτο γὰρ ὑμῖν ὠφελιμώτατον εἶναι ἐφάνη, τουτέστι τὸ ἐμὲ μὴ ἔχειν ἰδίαν ναῦν, ἀλλ' ἔμπορον πλεῖν.

16) Similis locus, ubi, quod in universum antea dictum est, ad certum exemplum tum refertur, est Il. XXIV, 534. Quare magis mihi placet scribere ὥς, quam ὡς, quod Nitzschio placet ad V, 121. provocanti, de quo loco infra videbimus. Est autem in universum talis Homero usus, ut, ubi dubius inter ὡς et ὥς haereas, ὥς scribendum videatur. In ejusmodi tamen locis, ubi ὡς καί exemplum inducit, videndum, utrum res quaedam in universum dicta ad singulare exemplum referatur, an oblata quadam occasione universale istud et quasi proverbium tantummodo in animum revocetur, ut Od. VIII, 330. κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν· ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, ubi ὡς recte se habet. cf. Od. I, 35. οἳ δὲ (βροτοὶ) καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν, ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον — γῆμ' —. Cum his Lehrsius I. l. comparat Il. VI, 262. et XVIII, 111. Sed priore loco ὡς τύνη κέκμηκας respicit ad κεκμηῶτι („viro, qui, ut tu, defatigatus est"), et ad utrumque μένος μέγα οἶνος ἀέξει est referendum, quod cum, si ὥς scriberemus, fieri non posset, de ὥς ne cogitandum quidem est. cf. Il. XVI, 516. Altero loco ὥς scribendum videtur; respicit enim ad v. 104. sq. ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσίν, ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης et vv. 107—110. quasi in parenthesi dicta sunt; de quo genere deinceps dicemus. — Sed quoniam semel locorum eorum, ubi ὡς exemplum affert, mentio injecta est, paucis hic rem absolvamus. Il. IX, 342. verbis ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων, τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται Achilles demonstrat, non solos Atridas suas uxores amare, subintelligendum enim est post quaestionem illam: οὐ μοῦνοι φιλέουσι vel tale quid. Quod ubi in universum demonstravit, ad se ipsum illud Achilles refert: „sic (subaudias ἀγαθὸς ὤν)

audiendum est: ut fieri illud solet.) IX, 339. ἤ τοι ὀϊσσάμενος, ἤ καὶ θεὸς ὥς ἐκέλευσεν (facere, ut fecit). XIII, 389. αἴ κέ μοι ὥς μεμαυῖα παρασταίης (ut illo tempore; est optantis haec formula, nam v. 390. apodosis est ad protasin sequenti versu expressam). XV, 156. αἲ γὰρ ἐγὼν ὥς νοστήσας Ἰθάκηνδε κιὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ εἴποιμ', (ut illa omnia Nestori dicemus, et quae sequuntur: ὥς παρὰ σεῖο etc. ea continent, quae dicere cupit; non autem pertinere ὥς ad ὥς potest, quod Dammio est visum, cum εἴποιμ' sic non habeat, quo referatur). 359. ὥς μὴ θάνοι (ut illa; Nitzschius ad II, 137. cum Wolfio ὥς, Dammius: „utinam ne moreretur,“ quem sequitur Passovius s. v. ὥς D, II, 1, b; sed ὥς necessarium est, sine quo alienus hinc

et ego hanc amavi,“ itaque ὥς est scribendum. Idem cadit in locum paullo aliter comparatum XV, 493. ubi Hector eo, quod Teucrus frustra telum misit, ad generalem istam sententiam adducitur pronuntiandam, quam sententiam tum refert ad rem supra indicatam: ὥς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει. Aliter comparati sunt duo Iliadis loci: XVI, 749. ubi verba ὥς (sic mihi videtur scribendum) νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ repetunt, quod ante dictum est: ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ, et, quae interposita, quasi in parenthesi sunt dicta; et Il. XVIII, 111. de quo loco diximus. Utroque loco Dammius „sicut“ explicat; non consentio. Loco Od. VIII, 176. Ulysses, quae in universum dixerat, ea ad Euryalum refert: ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπές, et respiciunt haec verba ad v. 166. οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας, ut repeti ista nunc videantur aliis verbis, quare in Lehrsii sententiam discedere non possum ὡς praecipientis. Similis locus est IV, 209. ubi generalis sententia media interposita est, et ὥς superiora illa magis nunc confirmata repetit aliis verbis. Eximendus hinc est locus Il. IX, 118. ubi ex φιλήσῃ ad ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε facile τίσῃ τε scil. οὕτως suppleri potest, ut locus ad comparationis genus pertineat. Il. XV, 292. ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι recte se habet, quod haec verba, et quae praecedunt: ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γ. ἐλ. ita interjecta sunt, ut in parenthesi dicta videantur, et verba οὐ γὰρ etc. ad v. 290. referenda sint. Singularis est locus Od. V, 121—129. ubi ter post generalem sententiam demonstrativo ὥς illius sententiae exempla afferuntur. Sic Wolfio visum est, sic Dammio et Passovio; Hermannus autem (hymn. ad Aphrod. 219.) ter ὡς scribendum esse censet, etiam Bekkerus contra Schaeferi mel. cr. pg. 135. Adsentit Nitzschius, ita tamen, ut extremo loco etiam ὥς admittat, quod Passovius (s. v. ὥς) necessarium esse judicat. Etiam Etym. Magn. hoc loco ὥς δ' αὖ explicat. τὸ ὡσαύτως. Est locus ita fere comparatus, ut reliqui, ubi ad generalem sententiam exempla tum adjiciuntur demonstrativo ὥς inducta. Et de postremo quidem loco vix dubitari posse videtur, qui aperte respicit ad v. 119. οἵτε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι, quod si conceditur, jam reliquorum natura (ὥς μέν, ὥς δέ, ὥς δ' αὖ νῦν) ita est comparata, ut vix ita relativa cum demonstrativis conjungi posse videantur. Omnino autem apud Homerum cave modum excedas in relativo ὡς adhibendo, qui toties, ubi apud alios relativum vel conjunctionem invenias, demonstrativo sit usus, quod Nitzschius ad Od. II, 137. recte observavit.

esset hic versus). XVIII, 202. αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνή, (ut mollis me circumdedit capillus.) XXI, 305. ὣς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι (ut illis accidit).

Eodem in genere numeranda sunt exempla, quae ὥς (sic Buttmanno teste in lexil. I. pg. 35 scribendum) δ' αὔτως[17]) continent: Il. III, 339. ὣς δ' αὔτως Μενέλαος Ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν (ut ille). VII, 430. ὣς δ' αὔτως ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον (ut Trojani). IX, 195. ὣς δ' αὔτως Πάτροκλος — ἀνέστη (ut Achilles). X, 25. ὣς δ' αὔτως Μενέλαον ἔχε τρόμος (ut Agamemnonem). Od. III, 64. ὣς δ' αὔτως ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος φίλος υἱός (ut Minerva). VI, 166. ὣς δ' αὔτως καὶ κεῖνο ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ δήν· (ut te nunc videns obstupui). IX, 31. ὣς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν (ut Calypso). XIV, 52. χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς, ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο (ut factum est). XX, 238. ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσιν (ut bubulcus; idem XXI, 203.). XXI, 225. ὣς δ' αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσε (ut illi fecerant ipsi). XXII, 114. ὣς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά. (ut Telemachus). XXIV, 409. ὣς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα δεικανόωντ' ἐπέεσσι (ut Dolius).

Similis demonstrativi ὥς usus est iis locis, quorum exemplum in nota ad Od. I, 166. tractavimus Iliadis XIV, 142. ubi ὥς est „talem animum habens" et per „idcirco, propterea" explicari potest. Sic Il. V, 204. ὣς λίπον· hoc loco Pandarus causam exposuit, cur equos domi reliquerit, et ὥς explicandum est: „sic cogitans," commode autem vertas: „hanc ob causam, itaque reliqui" sc. equos et currum. Eodem modo comparata sunt: Od. II, 110. ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε (sic i. e. dolo detecto, vertas: „itaque istud finivit." — cf. XIX, 156. XXIV, 146.). III, 184. ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής· XI, 427. ὣς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός (Lehrsius: „adeo non" vertit, malim „ita non" i. e. itaque non. Schol. per ὄντως explicat, male. cf. Buttm. in addend. pg. 575. fortasse οὕτως scribendum est). XIX, 300. ὣς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος (hanc ob causam ille, cum haec ita se habeant, salvus est). XXIV, 93. ὣς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας (quae cum ita sint; Nitzschius ad II, 137: „desshalb,

---

17) αὔτως recte scribitur, cum ὣς δ' αὔτως adverbium sit ortum ex ὃ δ' αὐτός.

De iis exemplis, quae ad ὡς conjunctionis natura praeditum se inclinant, ut diximus, sermo erit, ubi ad hunc usum venerimus. Sunt autem hae potissimum conjunctiones, quarum vicem ὡς suscipit: ὅτι („quod, dass," significationem „weil" cap. I. rejecimus), ἵνα („ut, damit, auf dass") et ὅτε („ut, ubi, quum, als"). Sed obvii sunt etiam loci, ubi ὡς ad significationem conjunctionis ὥςτε („ita ut, so dass") accedere videtur, quae conjunctio ter tantum apud Homerum est (Il. IX, 42. Od. XVII, 21. cum infinitivo, semel cum indicativo Od. III, 246.), cum, quod sequentium temporum scriptores per ὥςτε exprimunt, ea ratione Homerus efferat, qua cap. I. vidimus illud fieri. Itaque locos eos nunc absolvemus. Il. VIII, 182. μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δηΐοιο γενέσθω, ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτούς. Hoc loco ὡς explicationem continet μνημοσύνης istius („hostilis ignis recordatio fiat hactenus, quatenus naves incensas velim") et ὡς pro ὡς ἔστι τὸ sumendum; conjunctivus est ejus, qui, quid fieri velit, pronuntiat (cf. Il. VI, 340. XXII, 450. XXIII, 71. Od. III, 18.). Potest autem ὡς nostro „dass" reddi, quod ab illo, quo ὡς significatione ὅτι explicabimus, diversum est. Plenius loci sententiam sic exponemus: „recordatio fiat hostilis ignis, et fiet haec ita, ut, si, quod volo, consequar, navem incendam." Quae cum ita sint, comparari hic locus potest cum illorum genere, in quo est Il. VIII, 540. εἰ γὰρ ἐγὼν ὣς εἴην ἀθανατος — ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν — modo, quod ibi pro certo dicitur ὡς — φέρει, hic tanquam optatum proponitur. Od. XV, 538. τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε, πολλά τε δῶρα ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι. Dammius vertit: „sic, ut sane possit;" est vero ὡς adverbium relativum: „qua ratione donatum quispiam obviam factus felicem te praedicet;" optativus rem cogitatione perceptam hic exprimit, et ἄν conditionem significat, quae participio συναντόμενος continetur. Idem est XVII, 165. et XIX, 311. Eodem modo comparatus est locus VIII, 239. ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ, χωόμενος, ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ — νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔτις ὄνοιτο, ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν. quem locum Nitzschius ad II, 137. per „da, denn" reddit, sed

540. (ubi ad νόστον refertur ὡς cum ind. fut. „reditum, ut perventurus sum" vel „es" — de re, quam factum iri is, qui haec verba dicit, persuasum habet. Eadem ratio est locorum Od. V, 24. XXIV, 480. (νόον, ὡς ἀποτίσεται.)

editione ὡς scribit; Dammius autem nostrum explicat: „igitur, hac ratione ductus.“ Neque Il. I, 182. ὡς est „da,“ ut Nitzschio videtur et Dammio, sed relativum „wie,“ et sequentia explicanda sunt: sic ego illam quidem mittam, sed tibi eripiam Briseïdem.“ Etiam reliquis locis, quos ad II, 137. Nitzschius dicit „da, denn,“ explicandos esse, alia subest sententia. Loco enim Od. I, 227. ὥς est scribendum, de quo genere mox agendum erit. Ejusdem generis nobis sunt: Il. IV, 157. VI, 106. XI, 689. XV, 698. Od. II, 233. V, 11. IX, 34. XVII, 449. XXII, 319. et alia, de quibus deinceps sermo erit. Od. IV, 373. explicabitur ad calcem quaestionis de ὡς nostro „dass“ reddendo, et VIII, 239. item est relativum „wie.“ Huc pertinet etiam locus Il. XXI, 291. ὥς οὔ τοι Ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν· „sic“ i. e. quoniam Jove adnuente ego (Neptunus) et Minerva auxiliaturi tibi sumus, et ut reliquis ejusmodi locis, ὥς etiam hoc loco verti potest: „itaque, idcirco;“ nec turbat nos Etymologus[18]), cujus omnis vocabuli ὡς descriptio parvi aestimanda est.

Quod supra tetigimus, aliud genus id est, ubi, quod factum est, vel faciendum videtur, praemittitur, et in apodosi a demonstrativo ὥς incipienti id sequitur, quo illud efficitur; quae quidem dicendi ratio Homero eodem loco est, quo aliis scriptoribus ὥςτε („so dass“), causam, ob quam illud fiat, quod verba vocabulo ὥςτε subjecta indicant, praemittentibus. Sic Il. VI, 109. φὰν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν· ὣς ἐλέλιχθεν. dictum est pro ὣς ἐλέλιχθεν, ὥςτε φάναι αὐτοὺς — κατελθέμεν. Quo loco etiam scholl. Ven. A, B ὥς pro οὕτω dictum praeferunt. XIII, 133. ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι νευόντων· ὣς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν, scil. ὥςτε ψαύειν κόρυθας; — (cf. XVI, 217.). XIV, 60. οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης etc. ὣς ἐπιμὶξ κτείνονται pro ὣς ἐπιμὶξ κτ., ὥςτε μὴ ἄν σε γνῶναι. XXIV, 422. ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἐῆος, — ὥςτ' οὐδέ τί οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ ἔσθουσ' — Od. V, 480. ὣς πυκνοὶ ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς, ὥςτε τοὺς μήτ' ἀνέμων διάειν μένος — μηδέ ποτ' Ἠέλιον — ἀκτῖσιν βάλλειν, μήτ' ὄμβρον περάαν διαμπερές. Ita comparata sunt Od. IX, 34. ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον. ὣς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων γίγνεται, quod Lehrsius recte „adeo non“ reddit.

---

18) ὡς explicans τὸ γάρ.

etc.[19]). Prorsus his similes sunt loci: Il. IV, 157. ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, ὥςτε θάνατόν νύ τοι ὅρκια τάμνειν, quo loco Lehrsius proponit ὡς significatione ὅτι οὕτως accipiendum; etiam Dammius: „quandoquidem et quoniam," Paraphr. ὃν τρόπον, quae minus placent. XI, 689. ὡς ἡμεῖς παῦροι, κεκακωμένοι, ἐν Πύλῳ ἦμεν, ὥςτε πολέσιν Ἐπειοὺς χρεῖος ὀφείλειν. Schol. Ven. A ad h. l. habet: ὡς: ὅτι ἀντὶ τοῦ ὅτε ἢ ὅτι ἢ ἡνίκα. Possit sane etiam temporale ὡς esse, quod si cui praeferendum videtur, non obstamus, cum ὡς temporale non ubique in protasi sit; sed ὅτι (weil) apud Homerum nusquam particula ὡς exprimitur, quare displicet schol. Ven. A ad v. 688. ἤτοι στικτέον κατὰ τὸ τέλος τοῦ στίχου, ἢ συναπτέον τῷ ἑξῆς. ὃ καὶ βέλτιον· τὸ γὰρ ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι ἐστὶ κείμενον. Non absonum tamen veteribus grammaticis ὡς visum esse, docent scholl. Ven. B et Lips. ad v. 688. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ὄφελλον στίξωμεν, ὁ ἑξῆς στίχος κατ' ἰδίαν ἀναπεφώνηται, καὶ τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ οὕτως. Etiam Paraphr. ita explicat: πολλοῖς γὰρ οἱ Ἠλεῖοι χρέως ἐχρεώστουν. οὕτως ἡμεῖς ὀλίγοι καὶ κεκοπιακότες ἐν Πύλῳ ὑπήρχομεν. Sic etiam Dammius: „sic nos pauci — in hoc statu," Wolfius ὥς habet. Il. XV, 698. ὣς ἐσσυμένως ἐμάχοντο, ὥςτε σε φάναι — XXII, 348. ὣς οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι, ὥςτε βουλοίμην ἄν με μένος καὶ θυμὸν ἀνιέναι, ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, quod recte etiam Dammius vertit: „adeo non adest," item schol. A recte habet βέλτιον πρὸ τούτου στίζειν καὶ τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ οὕτω λαμβάνειν, quamquam schol. Paris. dicit: Ἀρίσταρχος ὡς χωρὶς τῆς βαρείας, et Paraphr. ὅτι οὐκ ἔσται, de qua vocabuli ὡς significatione diximus. Od. I, 227. ὥς τέ[20]) μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσιν δαίνυσθαι κατὰ δῶμα, ὥςτε μὴ ἔρανον τάδε γ' εἶναι δοκεῖν ἐμοί. Sic accipienda sunt II, 233. et V, 11. ὥς οὔτις μέμνηται — ὥςτε μήτινα δεῖν ἔτι πρόφρονα ἀγανὸν καὶ ἤπιον εἶναι etc., quem locum recte Lehrsius explicat „adeo non," ac rejicienda est Nitzschii explicatio (ad II, 137.) „da, denn." Nec scholia sequenda videntur, quae priori loco (Ambr. Q ad v. 232.) ὡς per

---

19) XIII, 88. XIX, 285. 442. (cf. V, 480.) XXI, 399. (quod perperam Dammius vertit: „uti in manibus suis versat id — so wie;" recte Wolfius: ὥς.)

20) sic scribendum, non ὥςτε, quod ex schol. Ambr. Q elucet, explicante eo τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι· falso id quidem, ut sequentia: τὸ δὲ ἑξῆς, ὅτι μοι δοκοῦσιν ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως, cum ὡς apud Homerum nusquam sit „weil."

ὅτι explicant, altero (schol. Pal.) θαυμαστικόν dicunt. XVII, 449. ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης, ὥςτε σε τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἰδεῖν· non autem, si Dammii acciperemus explicationem „was für ein unverschämter und dreister Bettler bist du!" versus cum superioribus satis cohaereret. Cum Dammio etiam Lehrsius locum videtur intelligere, qui eum cum loco XVII, 218. comparat, aliter ibi interpungens: νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει. ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον! consentit Dammius: „ut semper similem Deus ducit ad similem!" Sed retineri potest Wolfii divisio: ἡγηλάζει· — ὁμοῖον. et ὥς scribendum: „ita (ut nunc fieri video) semper similem Deus ducit ad similem." De vocabuli ὡς significatione „ad" in fine hujus quaestionis sermo erit. Similes postremo huic loco sunt Il. XI, 817. ὧς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων κ. π. α. ἄσειν (ut fieri nunc video) et XII, 34. ὧς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Π. κ. Α. θησέμεναι (ut antea expositum est).

Jam ut redeamus ad id, in quo versamur, eodem modo, ut superiora, comparata sunt Od. XXI, 123. ὧς εὐκόσμως στῆσε, ὥςτε τάφος ἑλεῖν πάντας ἰδόντας· Dammius: „quam ordinate," sed est: „tam ordinate." XXII, 319. ὧς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων — „adeo non est (ut recte vertit Lehrsius, aliter Nitzschius: „da, denn," Dammius: „quam nulla est" —) gratia benefactorum postea, ut (quamquam retinebam illos) tamen moriturus sim (κείσομαι et quidem οὐδὲν ἐοργώς). Claudat hujus generis agmen versus Il. XVII, 328. πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσσαισθε Ἴλιον αἰπεινήν; (hic subaudias necesse est: οὐκ ἐρύσεσθε) ὧς δή (sic scribendum videtur; Kuehnerus in gr. §. 691, B. ὡς δή vertit: „da ja," Dammius: „sicut sane," sed Paraphr. οὕτω δὴ εἶδον) ἴδον ἀνέρας ἄλλους κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας ἠνορέῃ τε πλήθεΐ τε σφετέρῳ καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας — quae ita mihi videntur cohaerere: „ita scilicet confisos vidi virtute sua alios viros (graecos, ut recte Dammius monet) etc. ut non videamini Ilium tueri posse. — et Od. III, versus 301. ubi in edd. est: ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους· τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρά, κτείνας Ἀτρείδην· Nitzschius ἕως scribendum esse censet (cf. eundem ad III, 248.), in eandem sententiam abire schol. Ambr. Q videri potest dicens ὡς οὐκ ἦν ἐπὶ τῆς οἰκίας ὁ Μενέλαος, οὐδὲ αὐτὸς ἐτιμωρήσατο τὸν Αἴγισθον, quamquam minus bis poëtae verba explicantur, quam rei factae mentio

ος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων· et XXI, 201. Ζεῦ πάτερ, ἰ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἐέλδωρ, ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος νήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων. Itaque aliud quid optatum uppleas necesse est, et ὡς tum significatione nostri „dass" onjunctionis vim habet, quod sententias duas conjungit.

Jam ad alteram sic pervenimus hujus capitis partem, in qua de particula ὡς conjunctionis vi usurpata agendum nobis erit. Diximus autem in superioribus conjunctionis iam esse vim, ut sententias copulet et, quae inter eas ratio intercedat, significet, ubi videas in adnotatione, quid le singulorum verborum conjunctione statuendum videatur.

Ut vero in proposito stemus, exempla nunc tractaturi umus, quibus a relativo ad conjunctionis vim transitus ieri videtur, ita tamen, ut magis illa ad relativam adverbii notionem accedant. Tripartitus autem cum sit ὡς conungentis usus 38), tripartita etiam erit horum exemplorum atio. Et primo quidem loco relativum ὡς transitum facit id ὡς temporale, quod diximus pro ὅτε usurpatum esse, quae quatenus vere sic dici possint, infra videbimus. Spectant ad hunc usum ea exempla, ubi ὡς post verbum narrandi notionem involvens ea inducit, quae narrantur: Od. VIII, 268. ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης· ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν — 500. ἔνθεν ἑλών, ὡς οἳ μὲν ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν βάντες ἀπέπλεον. 514. ἤειδεν δ', ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν — XI, 419. ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ, ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ, οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα Π. θ. Κ. Referendae huc etiam sunt, quae Ulysses Od. XXIII, 310 — 338. uxori suae narrat: ἤρξατο δ', ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ' etc. — Spectat porro ὡς ad eum usum, quo est nostrum „dass" (ὅτι) his locis: Il. IX, 647. ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνων μνήσομαι, ὥς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν Ἀτρείδης — X, 160. οὐκ ἀΐεις, ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο εἵαται ἄγχι νεῶν — XIV, 482. φράζεσθ', ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὕδει

---

38) ubi latine dicas „ut („wie" i. e. „als"), ubi, quum," tum bi „quod" („dass") vel acc. c. inf. locum habet; denique exprimit ut" („damit, auf dass"), quod finale dicunt.

gnificet, qualis inter singulas sententias[21]) intercedat ratio, a conjungendo igitur nomen ducunt, cum relativum comparationem tantum indicet inter singulas res vel sententias institutam.

Primo igitur loco de relativi ὡς[22]) ad demonstrativum spectantis usu dicemus, quem primarium diximus esse (ut — sic); et haec quidem ratio apud Homerum iis comparationibus propria est, quae imagine quadam rem aliquam depingentes mediae saepe narrationi inseruntur. Solent autem maxime per ὡς — ὥς, ὡς ὅτε — ὥς, etiam ὥς — ὡςεί ejusmodi comparationes conjungi; quibus omnibus locis cum ὡς aperte sit nostrum „wie," de significatione expedita res est. Sed variant ejusmodi comparationes et quod attinet ad demonstrativa relativo respondentia, et modis cum relativo conjunctis, nec locus his particulis ubique idem est inter reliqua verba, quare quae in his notanda mihi videntur, paucis complectar. De modis autem et temporibus in comparatione ab Homero usurpatis breviores esse poterimus, cum qui hac de re pluribus videre in animo habeat (quod hujus loci non puto esse, quia talis quaestio non ad ὡς tantum pertinet), facilis ei aditus est ad grammaticos hanc rem tractantes, veluti Herm. de legg. quibusd. subt. s. H. II, pg. 4. sq. cf. etiam 8—11. eundem ad Vig. pg. 909—12. (ed. rec.), Thierschium in gr. pg. 488. et 492. (idem pg. 494. agit de modis in eadem comparatione mutatis); conferas etiam Nitzschium ad Od. IV, 332—40. V, 249—51. et 328—32. et de variis, quibus comparatio fieri solet, generibus Spitzneri excurs. (XXVI.) ad Il. XV, 382. ubi ad locum Eustathii videas etiam schol. Ven. B ad Il. IX, 269. Negligi autem ea possunt, quae Heynius (Il. tom. V, pg. 695. sq.) hac de re contulit, qui cum omnino rem minus accurate expo-

---

21) Sunt etiam, quae singula vocabula conjungant, conjunctiones, sed proprie etiam harum natura ea est, ut sententias copulent, et contractione aliqua facta usum illum induerunt, quo connectunt singula verba.

22) Relativa adverbii notio „wie, sicut" his vocibus exprimi apud Homerum solet: ὡς, ὥςτε, ὡςεί, ὅπως, ἠΰτε, quarum ὅπως rarissime ad demonstrativum respicit, raro etiam ἠΰτε demonstrativo respondet, saepius ὡςεί et ὥςτε referuntur ad ὥς; ὥςπερ raro sic in unam vocem conjunctum est, solet enim inter ὡς et πέρ aliud vocabulum inseri, raro etiam ad demonstrativum spectat. Ad significationem quod attinet, nullum est discrimen, si excipias ὡςεί, quod tamen saepe, ut etiam ὡς ὅτε, simplicis relativi locum obtinet, nisi per ellipsin ejusmodi locos explicare praetuleris.

suerit, tum ne conjunctivum quidem istum, in quo ε et ο pro η et ω usurpata sunt, videtur cognitum habuisse.

Jam maximam partem conjunctivus apud Homerum est in comparatione, praecipue post ὡς ὅτε, quod Nitzschius ad Od. V, 249. recte explicat: „wie es stattfindet, wenn, falls," latine: „ut quum" (sic Terentius: „hanc amabat, ut quum maxime"). Hanc dicendi rationem ellipsi explicandam esse, conspicuum est ex talibus locis, ubi utrumque suum habet verbum, ut Il. V, 499. sqq. ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωάς, ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ κρίνῃ etc. ὣς τότ' Ἀχαιοὶ λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ[23]). Est autem conjunctivi ea vis, ut id afferat, quod si ita fors tulerit, fiat; indicativus, qui maxime post simplex relativum locum habet, ea comparat, quae vere sunt, optativus autem in re cogitata tantum versatur, quae num fieri possit, necne, in medio relinquitur. Sed haec omnia ex poëtae arbitrio pendent, ac penes eum est hac vel illa ex parte rem considerare, modo ne rem, quae fieri nequit, tanquam factam, aut eam, quae soleat fieri, proponat; quo autem loco indicativus, vel conjunctivus, vel optativus praeferendus sit, judicare, cum a nostra quaestione abhorreat, editoribus et grammaticis modos tractantibus relinquimus, quod nostro jure facimus, cum relativum adverbium nonnisi comparationem fieri indicans cum modis proprie nihil commune habeat, et in sententiarum ratione positum sit, utrum hic, an ille modus sit eligendus[24]). De temporum natura vide grammaticos.

---

23) cf. XII, 278—87. (ὥςτε — ὅτε τε — ὥς —), XVI, 384. sqq. (ὡς — ὅτε — ὥς) et II, 781. sqq. (ubi est ὡς cum participio, tum ὅτε τ-', et ὥς repetit, quod supra expressum est.)

24) Quodsi quis de modorum ratione in comparationibus accuratius quaerere velit, omnes locos, quibus ὡς apud Homerum in comparatione usurpatur, hic enumerabimus; reliqua genera, quae ad nostram quaestionem non pertinent, negleximus. Sunt autem hi loci: ὡς — ὥς Il. II, 326. sqq. V, 161. VII, 4. VIII, 306. IX, 4. 323. X, 183. 485. XI, 113. 548. XII, 156. XVI, 352. 765. XVIII, 161. XX, 490. XXI, 22. 362. XXII, 93. 199. 262. XXIII, 222. Od. V, 368. VIII, 523. XV, 174. XVI, 17. XIX, 205. XX, 14. Loci ii, ubi ad ὡς demonstrativum subaudiendum est, et demonstrativa comparationis pars demonstrativo ὥς tum aut repetitur, aut alteri comparationis parti apodosis eo adjicitur, capite priore tractati sunt, ubi videas etiam ea exempla, quae ὥς habent aliis relativis apodosin adjungens. ὡς δ' ὅτε — ὥς (ubi particula δέ abest, ὡς ὅτε non ad ὥς est referendum, sed ὥς, quae comparata sunt, complectitur) Il. II, 147. sqq. III, 33. IV, 422. 452. V, 597. 902. VI, 506. VIII, 338. X, 5. (ὡς δ' ὅτ' ἄν — cf. XI, 269. XII, 41. XV, 80. 170. XVII, 520. XIX, 375. XXIV, 480. Od. V, 394.

Ut igitur, quod primum statuimus esse, primo loco tractemus, solet relativo ὡς in comparationibus respondere ὥς, ut exemplo utar Il. IX, 4. ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα, Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώτε Θρήκηθεν ἄητον, ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν κορθύεται· πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν· ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν. Et sic omnia exempla comparata sunt, ubi ejusmodi imagines ad res quasi depingendas narrationi inseruntur, quae si quis abesse hinc nolit, satis duxi esse in nota superiore ea enumerare, cum ex uno hoc loco omnium illorum ratio facile perspici possit. Sunt tamen, quod aliter fieri nequit, etiam loci, ubi nulla imago est, et simpliciter res narratae per ὡς et ὥς componuntur, ut Il. I, 512. Θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων, ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα — „uti prehendit, ita tenebat.“ XIV, 266. ἦ φῆς ὣς Τρώεσσιν ἀρηξέμεν, ὡς — περιχώσατο — XXIV, 337. ὣς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ, μήτ' ἄρ τε νοήσῃ, quem locum si quis ita intelligat: „οὕτως ἄγαγ', ὥςτε μήτ' ἄρ τινα ἰδεῖν, μήτ' ἄρ τε νοῆσαι,“ non meminit is, ὡς nusquam apud Homerum esse pro ὥςτε. Est autem ὡς simplex relativum et per ellipsin ita usurpatum, ut plene dicendum sit: ὡς δεῖ σ' ἄγειν αὐτόν, μή — quod idem cadit in latinum „ut ne“ — „ita duc eum, ut ne quis videat eum“ (sic Dammius), quod dictum est pro: „ita duc eum, ut ducendus est, ne quis videat eum.“ Aliis locis ως in optandi formulis respondet relativo ad ea, quae pro certis sunt, spectanti: Il. VIII, 540. εἰ γὰρ ἐγὼν ὣς εἴην ἀθάνατος etc. ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν, quibuscum Kuehnerus in gr. §. 830. recte confert Ter. Heaut. IV, 3, 8. „ita me Dii ament, ut ego nunc laetor.“ Paullo aliter comparatus est

X, 216. XXII, 468. XXIII, 233. et X, 410. ubi indicativus sequitur, quem Thierschius in gr. pg. 495, 10. per anacoluthiam excusat.) 360. XI, 155. 292. 414. 492. (ὡς δ' ὁπότε — cf. Od. IV, 335. XVII, 126.) 558. XII, 451. XIII, 334. 588. XIV, 16. 414. XV, 263. 679. XVI, 212. 297. 364. (de iis locis, ubi ὅτε post ὡς ὅτε repetitur, vide Nitzschium ad Od. V, 430—35.) 823. XVII, 61. 389. XVIII, 207. 219. XIX, 357. XX, 495. XXI, 12. 257. 346. 522. XXII, 162. 189. XXIII, 692. Od. V, 328. 432. 488. VI, 232. IX, 391. XII, 251. XIII, 31. XVII, 518. XIX, 518. XX, 25. 66. XXI, 406. (ubi subjectum, quod deinde repetitur, praemissum est.) XXIII, 159. XXIV, 6. Exempla, ubi post comparationem sine demonstrativa particula factam ὥς superiora repetit aut apodosin addit comparatae rei parti alteri, capite priore absolvimus. ὡς δ' ὅτε — τοῖοι est Il. IV, 141. et τοῖαι 275. ὡς δ' ὅτε — τόσση Il. XVII, 263. et τόσσα VIII, 555. τόσον — ὡς ὅτε Il. IV, 130.

Od. III, 219. *εἰ γάρ σ' ὥς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη, ὡς τότ' Ὀδυσσῆος περικήδετο* — in sequentibus illud *εἰ γάρ σ' ὥς* repetitur: *εἴ σ' οὕτως ἐθέλοι φιλέειν*, de quo genere sicut de *ὥς* relativum antecedente cap. I. diximus. Cum illo Iliadis loco comparari possunt: Il. IV, 179. *αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων, ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν* XIII, 825. sqq. *εἰ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς παῖς αἰγιόχοιο εἴην ἤματα πάντα* etc. *ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν* — XVIII, 466. *αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην νόσφιν ἀποκρύψαι, — ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται* — Od. XXI, 403. *αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν, ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι*. Od. IX, 525. eodem modo se habet, ita tamen, ut demonstrativum subaudias, de quo genere infra agemus: *αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω· ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἐνοσίχθων*. Odysseae loco (III, 219.) similia sunt: Od. XVIII, 239. *αἲ γὰρ — οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν νεύοιεν κεφαλάς*, etc. *ὡς νῦν Ἶρος ἐκεῖνος ἧσται νευστάζων κεφαλῇ* — conferas etiam hos locos: Il. III, 300. *ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος* — IV, 313. *εἴθ', ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν, ὥς τοι γοῦναθ' ἕποιτο* — XXI, 430. *τοιοῦτοι — νῦν πάντες — εἶεν — ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη ἦλθεν* — XXIII, 84. *ἀλλ' ὁμοῦ, ὡς ἐτράφημεν* — *ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι*. Od. XIV, 441. *αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο, ὡς ἐμοί*, — (idem est XV, 341.) et cum imperativo: Il. VIII, 523. *ὧδ' ἔστω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω*. De reliquis exemplis, ubi *ὡς* ad alia demonstrativa refertur, postea videbimus; de *ὥς — ὡς* cap. I. diximus.

Jam ut redeamus ad primum relativi *ὡς* usum, quem diximus eum fuisse, ut demonstrativo *ὥς* responderet, idem factum est in ejusmodi comparationibus, ubi *ὡς* cum conjunctione aliqua copulatum in protasi, et in apodosi *ὥς* positum est, veluti Il. II, 147. *ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθών, λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν· ὣς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη*. (Reliqua hujus generis exempla supra contulimus in nota subjecta.)

Ab his exemplis diversa sunt, quod imaginem nullam continent, Il. IV, 319. *ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς ὣς ἔμεν, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν*. XI, 671. *εἴθ' ὣς ἡβώοιμι — ὡς ὁπότε — νεῖκος ἐτύχθη* — (cf. XXIII, 630. et Od.

(nunc) legamus" (sic ex Graecorum more exemplum conformavi, latine etiam h. l. „legeremus" dicendum est); ad praesens denique aut futurum tempus si spectat consilium praesenti tempore captum aut futuro capiendum, sic dices: „scribit vel scribet, ut legamus." De quarto, quod statui potest, genere infra agemus. Ceterum, quod paucis hic exposui, copiosius descriptum apud grammaticos videas, quae pluribus persequi non hujus loci est, cum quaestio nostra, ut in exordio diximus, proprie non sit grammatica, sed ad lexicographiam pertineat.

Sed priusquam hac de re ipsum Homerum adimus, de particula ἄν vel κέ ratio reddenda est, cum aliis locis, tum in consiliis describendis saepe obvia, de qua Kuehnerus in gr. §. 775. sic dicit: „In ὥς ἄν (κε) weist ἄν „auf einen meist nicht ausgedrückten Bedingungssatz hin, „deutlich ist Od. V, 167. sq. πέμψω δέ τοι οὖρον ὄπι„σθεν, ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι, „αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι" — confert idem II, 376. ἀλλ' ὄμοσον, ὡς ἂν μὴ — ἰάπτῃ (scil. ἐὰν ταῦτα ἀκούσῃ). Od. VIII, 20. sq. καί μιν θῆκε — ὥς κεν γένοιτο (scil. εἰ πρὸς τοὺς Φαίηκας ἀφίκοιτο). de loco Od. II, 52. infra dicemus. cf. etiam Il. VII, 334. ὥς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος οἴκαδ' ἄγῃ, ὅτ' ἂν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν· et cum participio conditionem exprimente Od. VIII, 251. et XVI, 169. Sed haec hactenus.

Ad Homerica exempla quod attinet, in primo genere haec sunt habenda: Il. II, 281. παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη — σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει, ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι — ἀκούσειαν καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν· — („tacere populum jussit, ut audirent") V, 24. ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας, ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη. (Quo loco ὥς — μη aliter se habent, quam XXIV, 337. ὡς enim ad finem spectat, et μή est simplex negandi particula, quae locum habet in sententiis subjunctis, quod conspicuum est ex eadem particula cum ἵνα conjuncta, veluti Il. XIII, 470. ἵνα μή πάθοι ἄλγεα θυμῷ. Itaque ὡς μή et ἵνα μή reddenda sunt latino „ne.") IX, 461. ἀλλά τις ἀθανάτων παῦσεν χόλον — ὡς μὴ πατροφόνος μετ' Ἀχαιοῖσιν καλεοίμην XIX, 331. πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς — ἐώλπει, οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι — σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι, ὥς ἄν μοι τὸν παῖδα — ἐξαγάγοις καί οἱ δείξειας ἕκαστα. etc.[43]) Ad secundi

43) Il. XXI, 603. XXIII, 361. XXIV, 583. (ubi lectio ἴδῃ incom-

neris numerum referas: Il. VI, 357. οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω ἀνθρώποισι πελώμεθ᾽ ἀοίδιι ἐσσομένοισιν. (ubi consilium adeo futuro tempore hat, ad quae referatur.) Od. IV, 749. ἕλετο μέγαν ὅρκον, πρίν σοι ἐρέειν, ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ιτῃς. XXIV, 360. Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβών προὔπεμψ᾽, ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωνται τάχιστα praemisi, ut parent"). His similis est locus Il. I, 558. ρίη γάρ σοίγε παρέζετο (Θέτις), καὶ λάβε γούνων, τῇ σ᾽ ι καταν εῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ λέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν, quem locum etiam Paraphras per ἵνα reddit; consentit cum hoc Dammius: „ut eum noratum facias." Heynius in exc. laudato pg. 693. excat: „annuere, fore, ut," refert enim ὡς et quae seuntur ad κατανεῦσαι; sed verba τῇ σ᾽ ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον in parenthesi dicta sunt, et ὡς ad superiora: ρέζετο καὶ λάβε γούνων spectat. Ad hujus loci formam er ille locus, quem supra tractavimus (Il. II, 3.), a lirio quodam videtur mutatus esse. Tertio generi adnuranda sunt Il. I, 32. ἀλλ᾽ ἴθι, μή μ᾽ ἐρέθιζε, σαώτερος κε νέηαι. (Dammius: „ut abire domum possis.") II, 3. κρῖν᾽ ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμενον, ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις. 5. εὖ δέ τις — θηξάσθω etc. — ὥς κε πανημέριοι στυγῷ κρινώμεθ᾽ Ἄρηϊ. III, 166. δεῦρο πάροιθ᾽ ἐλθοῦσα, ον τέκος, ἵζευ ἐμεῖο, ὄφρα ἴδῃ πρότερόν τε πόσιν πη: τε φίλους τε — ὥς μοι καὶ τόνδ᾽ ἄνδρα πελώριον ἐξμήνῃς VI, 69. μήτις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος μετσθεν μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκη-. De versu 143. supra diximus. Reliqua ejusdem geis exempla in nota supposita habes enumerata[44]). Quara jam dici genus potest, ubi post praesens aut futurum ativus usurpatus sit; futuri autem loco etiam imperati-

---

a est.) Od. III, 143. VI, 113. 129. VIII, 21. IX, 42. 549. XIV, . XVII, 362. XXIV, 83. —

44) Il. VI, 259. 364. VII, 294. 334. 463. VIII, 37. 468. 508. . IX, 311. XV, 297. XVI, 84. 271. XIX, 151. XX, 429. (Dammius: emadmodum" — cf. quod supra de VI, 143. diximus.) XXIV, 75, I, 87. (Heynius in exc. l. „ut ille redeat;" potest tamen etiam : „quemadmodum redire possit.") II, 376. IV, 672. (ναυτίλλεται conjunctivus, cf. de hoc usu Matth. gr. §. 204, 9. Kuehneri gr. 23, 19. et alios.) V, 26. 31. (cf. I, 87.) 144. (ὡς pendet ex ὑποθ. Nitzsch. ad h. l.) 164. 168. (vide supra de ἄν s. κέ.) VII, 192. (cf. Nitzschium ad h. l.) VIII, 101. 251. XVI, 84. 169. XVII 319. 321. XXII, 477. —

ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις, ἢ — XX, 195. ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ βάλλεαι· Od. I, 35. οἳ δὲ (βροτοὶ) καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν· ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπέρμορον — γῆμ' — (cf. V, 448. et VIII, 330.) IV, 772. τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο. etc. 30) Etiam ὡς εἰ ita usurpatur, ut demonstrativum nullum supplendum videatur: Il. XI, 389. οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι ἢ πάϊς ἄφρων. Od. XVII, 366. πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη 31).

Sunt praeterea quaedam exempla, quae medium teneant inter relativum et conjunctionem et transitum ad eam faciant; itaque eorum quasi face viam praeibimus particulae ὡς conjunctionis potestate praeditae, ubi ad hunc usum venerimus.

Magis jam conspicuum, relativum a primario usu, quo demonstrativo responderet, discessisse, ex iis est exemplis, ubi ὡς ad substantivum aliquod additur hac ratione: ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο (Il. II, 409.), quod Matthiaeus in gr. §. 296. attractionis, quae dicitur, generi adnumerans explicat: ὡς ἐπονεῖτο ἀδελφός. Huic loco similes sunt loci: Il. VII, 407. Ἰδαῖ', ἤτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις, ὥς τοι ὑποκρίνονται· IX, 528. μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε, ὡς ἦν· XIV, 45. δείδω, μὴ δή μοι τελέσῃ ἔπος ὄβριμος Ἕκτωρ, ὥς ποτ' ἐπηπείλησεν — Od. III, 194. Ἀτρεΐδην — ἀκούετε — ὡς ἦλθ', ὥς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον. („auditis, ut venerit Atrides, utque perniciem Aegisthus ei sit molitus.") VIII, 76. νεῖκος — ὥς ποτε δηρίσαντο — XXIII, 62. ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις 32).

---

30) Ejusdem generis videntur esse: Il. VI, 519. XI, 768. XXIII, 615. XXIV, 599. Od. III, 234. 255. (ubi Nitzschius ὥς κεν praefert alteri lectioni ὥσπερ.) IV, 157. 251. VI, 212. VII, 293. VIII, 49. 189. 308. XII, 38. XIII, 170. XIV, 398. XVII, 186. XIX, 217. 465. XX, 295. XXII, 190. 196. 255. XXIII, 27. 36. 152. 310. 512—38. (decies ὡς) XXIV, 259. 492. 512. et sine verbo finito: Il. XIX, 147. XXI, 282. XXII, 250. XXIII, 537. XXIV, 398. Od. IV, 166. VIII, 389. XIII, 358. XV, 479. quamquam inter haec exempla et ea, ubi demonstrativum subaudiendum est, tam exiguum saepe intercedit discrimen, ut facile interdum dissentias. Sed sua cuique opinio.

31) Etiam sine verbo finito, ubi ὡςεί s. ὡς εἰ eodem modo dictum videtur, quo ὡς; sed ubique verbum finitum proprie subaudiendum est. (Respondet autem ὡς εἰ latino „ut si" velut Cic. de off. 1, 42. Qui aliis nocent, ut in alios liberales sint, in eadem sunt injustitia, ut si in suam rem aliena convertant.) Il. V, 374. idem XXI, 509. IX, 648. XVI, 59. 192. XIX, 47. et Od. XIX, 211.

32) Cum his comparanda sunt Od. IV, 381. 390. 424. 470. X,

De iis exemplis, quae ad ὡς conjunctionis natura praeditum se inclinant, ut diximus, sermo erit, ubi ad hunc usum venerimus. Sunt autem hae potissimum conjunctiones, quarum vicem ὡς suscipit: ὅτι („quod, dass," significationem „weil" cap. I. rejecimus), ἵνα („ut, damit, auf dass") et ὅτε („ut, ubi, quum, als"). Sed obvii sunt etiam loci, ubi ὡς ad significationem conjunctionis ὥςτε („ita ut, so dass") accedere videtur, quae conjunctio ter tantum apud Homerum est (Il. IX, 42. Od. XVII, 21. cum infinitivo, semel cum indicativo Od. III, 246.), eum, quod sequentium temporum scriptores per ὥςτε exprimunt, ea ratione Homerus efferat, qua cap. I. vidimus illud fieri. Itaque locos eos nunc absolvemus. Il. VIII, 182. μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δηΐοιο γενέσθω, ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτούς. Hoc loco ὡς explicationem continet μνημοσύνης istius („hostilis ignis recordatio fiat hactenus, quatenus naves incensas velim") et ὡς pro ὡς ἔστι τὸ sumendum; conjunctivus est ejus, qui, quid fieri velit, pronuntiat (cf. Il. VI, 340. XXII, 450. XXIII, 71. Od. III, 18.). Potest autem ὡς nostro „dass" reddi, quod ab illo, quo ὡς significatione ὅτι explicabimus, diversum est. Plenius loci sententiam sic exponemus: „recordatio fiat hostilis ignis, et fiet haec ita, ut, si, quod volo, consequar, navem incendam." Quae cum ita sint, comparari hic locus potest cum illorum genere, in quo est Il. VIII, 540. εἰ γὰρ ἐγὼν ὣς εἴην ἀθανατος — ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν — modo, quod ibi pro certo dicitur ὡς — φέρει, hic tanquam optatum proponitur. Od. XV, 538. τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε, πολλά τε δῶρα ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι. Dammius vertit: „sic, ut sane possit;" est vero ὡς adverbium relativum: „qua ratione donatum quispiam obviam factus felicem te praedicet;" optativus rem cogitatione perceptam hic exprimit, et ἄν conditionem significat, quae participio συναντόμενος continetur. Idem est XVII, 165. et XIX, 311. Eodem modo comparatus est locus VIII, 239. ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ, χωόμενος, ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ — νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔτις ὄνοιτο, ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν. quem locum Nitzschius ad II, 137. per „da, denn" reddit, sed

---

540. (ubi ad νόστον refertur ὡς cum ind. fut. „reditum, ut perventurus sum" vel „es" — de re, quam factum iri is, qui haec verba dicit, persuasum habet. Eadem ratio est locorum Od. V, 24. XXIV, 480. (νόον, ὡς ἀποτίσεται.)

ad hunc ipsum locum idem dicit: „ὡς ἄν οὔτις ὄνοιτο bezeichnet natürlich keine Absicht, sondern ὡς steht folgernd, argumentirt: wie, sonach, so dass.“ Est autem ὡς merum relativum et loci ratio nonnisi negativa particula οὐκ accedente a superiore loco diversa („virtutem tuam monstrare vis — ea ratione, qua nemo incusaverit tuam virtutem“), quod recte vidit Lehrsius comparans exemplum XXIII, 135, de quo exemplo agemus, ubi ad ea, quae conjunctionis usum praeparare videantur, relativa exempla erit perventum. (De Iliadis loco XXI, 291. et Od. II, 137., quos ejusdem generis Lehrsius esse censet, cap. I. verba fecimus.) XVI, 297. ejusdem est generis, ut superiora: νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι, ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα. Denique in hisce numerandum est exemplis: XVIII, 91. δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, ἢ ἐλάσει', ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα, ἦέ μιν ἦκ' ἐλάσειε — ubi optativus deliberantis est, qui optativus, si praesens antecederet, in ἐλάσῃ et λίπῃ mutandus esset; ὡς hoc etiam loco est adverbium relativum: „utrum, qua ratione vita eum relinqueret, an leniter eum feriret.“

Ad relativam adverbii ὡς notionem etiam ea exempla pertinent omnia, ubi ὡς post nomen collocatum accentu notatur, quorum cum omnium [33]) eadem ratio sit, facilis de eorum usu res est. Nusquam autem iis locis relativo respondet demonstrativum (nisi hoc dicas respondere, ubi absoluta comparatione ὥς ea, quae in comparatione sunt, repetit), et cum ad nomen, quod antecedit, neque ad totam sententiam ὡς pertineat, nec cum verbis conjungitur; quod cum loco Il. VIII, 306. (μήκων δ' ὡς ἑτέρωσε κάρη βάλεν — ὣς ἑτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν.) ὡς ad totam sententiam spectet, perperam Dammius locum huc traxit, et ὡς sine accentu scribendum est. Sed spectanda est hoc loco Buttmanni sententia in lexil. I, pg. 239. qui

33) quae omnia apud Homerum obvia haec sunt: Il. II, 190. 764. 781. (adjuncto participio Διὶ ὣς τ. χωομένῳ) III, 2. 60. 196. 230. IV, 471. 482. V, 78. 299. 476. VI, 295. 443. VIII, 94. 271. IX, 155. 297. 302. X, 33. XI, 58. 72. 129. 147. 172. 237. XII, 176. 293. 312. XIII, 137. 178. 218. 292. 470. 531. XIV, 185. 413. XV, 196. 579. XVI, 156. 605. 756. XVIII, 57. 438. 616. XIX, 381. XX, 164. 200. 244. 431. XXII, 394. 434. XXIII. 783. XXIV, 41. 572. 770. Od. I, 320. II, 47. 234. IV, 32. 160. 413. V, 12. 36. VI, 309. VII, 11. 71. VIII, 173. 453. 467. X, 124. XI, 413. 605. XII, 237. 396. XIV, 205. XV, 108. 152. 181. XVII, 397. XVIII, 29. 296. 323. XIX, 234. 280. 574. XXII, 299. XXIII, 339. —

de ὡς post nomen posito haec effert: „Durch den ganzen „Homer steht das einfache ὡς, wenn es in der Bedeutung „„wie" dem Namen vorausgeschickt ist, nicht anders, als „zu Anfang eines ganzen Satzes mit ausgedrücktem Verbo „oder Participio, solche deutliche elliptische Fälle ausge- „nommen, wie Od. XIV, 441. αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φί- „λος Διὶ πατρὶ γένοιο, ὡς ἐμοί. In eigentlichen Verglei- „chungen hingegen, wo es vor dem Nominativ oder Ac- „cusativ dem lat. instar mit dem Genitiv entspräche, steht „ὡς im ganzen Homer nicht, als in jenem einzigen ὡς „κύματα μακρὰ θαλάσσης [Il. II, 144.]. Ueberall steht „entweder das einfache ὡς nach, als θεὸς ὥς, λύκοι ὥς, „δρυόχους ὥς; oder wenn es vorangeschickt werden soll, „so steht ὥςτε, als ὥςτε κρήνη μελάνυδρος, ὥςτε λέοντε „δύω, ὥςτε γυναῖκας, oder ἠΰτε, als ἠΰτε κούρη, ἠΰτε „νεβρούς etc." [adjicio ὡςεί et ὥςπερ.] Haec dicit V. D. ut demonstret Il. II, 144. pro ὡς scribendum esse φή. Sed non omni ex parte illa sunt vera. Duo, quae Buttmannum refutent, exempla Spitzn. in excursu ad Il. XV, 382. (pg. XXVI.) affert: Il. XXI, 282. ὡς παῖδα συφορβόν. Od. XV, 479. ὡς εἰναλίη κήξ. Minus recte idem provocat ad Il. XIX, 403. ὡς Πάτροκλον, ubi ὡς non est „instar," plane abhorret XXIII, 430. ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς, quod ibi ὡς cum participio est. Locus Il. XIX, 403. ellipsi est explicandus, ut recte Buttm. ad Od. XIV, 441. statuit [34]). Unum tamen Spitznerum fugit exemplum Od. XII, 433. ὡς νυκτερίς, ubi ὡς cum Buttmanni interpretatione „instar" convenit. Reliqua recte se habent, modo φή ista ratione non confirmatur.

Notandus hic est locus singularis, qualem alium frustra apud Homerum circumspicies, Il. XXIII, 430. Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυνεν κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς. Abundat enim ὡς, cum similitudo satis exprimatur participio; explicari tamen locus potest, si sumas illa dicta esse pro ὡς οὐκ ἀΐων, ἐοικώς, quod graecismo eleganti arctius ita conjungitur: ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς. Quamquam Attica magis, quam Homerica ista ratio est.

Longius jam remotum a primario usu ὡς est in exclamationibus usurpatum, veluti Il. XVI, 745. ὡς ῥεῖα

34) In eodem genere numeranda sunt haec exempla: Il. III, 300. ὡς ὅδε οἶνος. XV, 570. ὡς σύ. XXII, 425. ὡς ἑνός. (cf. Od. IV, 105.) Od. XVIII, 267. ὡς νῦν. cf. Il. II, 344. 797. VIII, 431. XIX, 147. Od. VIII, 389. Il. XVII, 133. 657. Od. XX, 140. XI, 367. —

philologicis studiis operam navavi, nec defui mathematicis iis et physicis, ac virorum doctorum Branissii, Thilonis, Elvenichii, Rehovskii, Wachleri, Stenzelii, Kutzenii, Ambroschii, Pohlii et Scholtzii disciplina institutus sum; prae ceteris tamen Schneiderus et Ritschelius, qui seminario praesunt philologico, summa, qua eorum est, benignitate et consilio studiis meis adfuerunt, ut cum reliquorum, tum horum virorum memoria grato meo animo nunquam possit effluere. Transacto sic quinquennio academiae nunc valedixi et quid in literis me profecisse statuendum sit, ad explorationem hac de re instituendam accedens sum experturus.

nem infert, qua intercedente illud ἀεικέλιον φανῆναι et τινὰ φάναι γαμον ἔμμεναι fieri possit, infra dicemus ad ὡς pro ἵνα usurpatum. Huc pertinet etiam Od. VI, 113. ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' εὐώπιδα κούρην — „alia secum reputavit, qua ratione videret“ — magis tamen placet ἐνόησε ita sumere, ut sit „excogitavit,“ et sequentia: „ut videret“ („damit er sähe“), cum et sententia illud admittat, nec grammatica loci ratio obstet. Medium inter relativam notionem et conjunctionem finalem etiam ii loci tenent, qui ὡς habent verbis πειρᾶν et φράζεσθαι („experiri, tentare“ et „secum reputare“) subjectum: Il, IV, 66. σὺ δὲ — ἐπιτεῖλαι, ἐλθεῖν — πειρᾶν δ', ὥς κε Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι — „tentaré, qua ratione prius violent“ („versuchen, wie sie diess thun möchten“); conjunctivus autem recte se habet, quod sententia, ex qua pendet ὡς, praesenti verbi tempore expressa est (idem est v. 71.). Il. IX, 112. φραζώμεσθ', ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθωμεν δώροισίν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν. Antea erat πεπίθοιμεν, ut locus similis esset superioribus Od. XIII, 402. et XXIII, 135. Kuehnerus in gramm. §. 775. optativum explicat („wie wir möchten“). Sed Aristarchus teste schol. A πεπίθωμεν scripsit, quod post Wolfium etiam Spitznerus est amplexus. Heynio optativus placuit, quem studuit firmare (Il. tom. V, pg. 694.) in excursu ad hunc locum conscripto. Aristarcho tamen, quem magni aestimandum esse Lehrsius in libro saepius laudato docuit, fidem habere possumus, cum, ut conjunctivum praeferret, alia necesse sit causa eum permoverit, quam optativus per se minime post praesens tempus inusitatus. Utcunque vero scribere placeet, φράζεσθαι est „secum reputare“ et ὡς relativam vim obtinet. v. 181. τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ — πειρᾶν, ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλείωνα. (Paraphr. ὅπως πεῖσαι δυνηθεῖεν. Dammius: „tentare, quomodo persuaderent ei.“) XV, 235. κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε, ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο („quomodo respirent, animum recipiant“). XXI, 459. οὐδὲ μεθ' ἡμέων πειρᾷ, ὥς κεν Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται („quomodo intereant,“ sic etiam Matth. in gr. §. 531. not. 2. ὡς ἀπόλωνται pro ἀπολλύναι usurpatum esse dicens). Od. I, 205. φράσσεται, ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν. II, 168. ἀλλὰ πολὺ πρὶν φραζώμεσθ', ὥς κεν καταπαύσομεν· (Heynius V, p. 694. fut. hic videt.) 316. πειρήσω, ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ Κῆ-

(nunc) legamus" (sic ex Graecorum more exemplum conformavi, latine etiam h. l. „legeremus" dicendum est); ad praesens denique aut futurum tempus si spectat consilium praesenti tempore captum aut futuro capiendum, sic dices: „scribit vel scribet, ut legamus." De quarto, quod statui potest, genere infra agemus. Ceterum, quod paucis hic exposui, copiosius descriptum apud grammaticos videas, quae pluribus persequi non hujus loci est, cum quaestio nostra, ut in exordio diximus, proprie non sit grammatica, sed ad lexicographiam pertineat.

Sed priusquam hac de re ipsum Homerum adimus, de particula ἄν vel κέ ratio reddenda est, cum aliis locis, tum in consiliis describendis saepe obvia, de qua Kuehnerus in gr. §. 775. sic dicit: „In ὡς ἄν (κε) weist ἄν „auf einen meist nicht ausgedrückten Bedingungssatz hin, „deutlich ist Od. V, 167. sq. πέμψω δέ τοι οὖρον ὄπι„σθεν, ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι, „αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι" — confert idem II, 376. ἀλλ' ὄμοσον, ὡς ἄν μὴ — ἰάπτῃ (scil. ἐὰν ταῦτα ἀκούσῃ). Od. VIII, 20. sq. καί μιν θῆκε — ὥς κεν γένοιτο (scil. εἰ πρὸς τοὺς Φαίηκας ἀφίκοιτο). de loco Od. II, 52. infra dicemus. cf. etiam Il. VII, 334. ὥς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος οἴκαδ' ἄγῃ, ὅτ' ἂν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν· et cum participio conditionem exprimente Od. VIII, 251. et XVI, 169. Sed haec hactenus.

Ad Homerica exempla quod attinet, in primo genere haec sunt habenda: Il. II, 281. παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη — σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει, ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοι τε καὶ ὕστατοι — ἀκούσειαν καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν· — („tacere populum jussit, ut audirent") V, 24. ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας, ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη. (Quo loco ὡς — μη aliter se habent, quam XXIV, 337. ὡς enim ad finem spectat, et μή est simplex negandi particula, quae locum habet in sententiis subjunctis, quod conspicuum est ex eadem particula cum ἵνα conjuncta, veluti Il. XIII, 470. ἵνα μὴ πάθοι ἄλγεα θυμῷ. Itaque ὡς μή et ἵνα μή reddenda sunt latino „ne.") IX, 461. ἀλλά τις ἀθανάτων παῦσεν χόλον — ὡς μὴ πατροφόνος μετ' Ἀχαιοῖσιν καλεοίμην XIX, 331. πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς — ἐώλπει, οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι — σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι, ὡς ἄν μοι τὸν παῖδα — ἐξαγάγοις καί οἱ δείξειας ἕκαστα. etc.[43]) Ad secundi

43) Il. XXI, 605. XXIII, 361. XXIV, 583. (ubi lectio ἴδῃ incom-

generis numerum referas: Il. VI, 357. *οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω ἀνθρώποισι πελώμεθ᾽ ἀοίδιμοι ἐσσομένοισιν.* (ubi consilium adeo futuro tempore habet, ad quae referatur.) Od. IV, 749. *ἕλετο μέγαν ὅρκον, μὴ πρίν σοι ἐρέειν, ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.* XXIV, 360. *Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην προὔπεμψ᾽, ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωνται τάχιστα* „praemisi, ut parent"). His similis est locus Il. I, 558. *ἠερίη γὰρ σοίγε παρέζετο (Θέτις), καὶ λάβε γούνων, τῇ σ᾽ ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν*, quem locum etiam Paraphrastes per *ἵνα* reddit; consentit cum hoc Dammius: „ut eum honoratum facias." Heynius in exc. laudato pg. 693. explicat: „annuere, fore, ut," refert enim *ὡς* et quae sequuntur ad *κατανεῦσαι*; sed verba *τῇ σ᾽ ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον* in parenthesi dicta sunt, et *ὡς* ad superiora: *παρέζετο καὶ λάβε γούνων* spectat. Ad hujus loci formam alter ille locus, quem supra tractavimus (Il. II, 3.), a librario quodam videtur mutatus esse. Tertio generi adnumeranda sunt Il. I, 32. *ἀλλ᾽ ἴθι, μή μ᾽ ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.* (Dammius: „ut abire domum possis.") II, 363. *κρῖν᾽ ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον, ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.* 385. *εὖ δέ τις — θηξάσθω* etc. — *ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ᾽ Ἄρηϊ.* III, 166. *δεῦρο πάροιθ᾽ ἐλθοῦσα, φίλον τέκος, ἵζευ ἐμεῖο, ὄφρα ἴδῃ πρότερόν τε πόσιν πηούς τε φίλους τε — ὥς μοι καὶ τόνδ᾽ ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνῃς* VI, 69. *μήτις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος μετόπισθεν μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηαι.* De versu 143. supra diximus. Reliqua ejusdem generis exempla in nota supposita habes enumerata[44]). Quartum jam dici genus potest, ubi post praesens aut futurum optativus usurpatus sit; futuri autem loco etiam imperati-

...oda est.) Od. III, 145. VI, 113. 129. VIII, 21. IX, 42. 549. XIV, 97. XVII, 362. XXIV, 83. —

44) Il. VI, 259. 364. VII, 294. 334. 463. VIII, 37. 468. 508. 13. IX, 311. XV, 297. XVI, 84. 271. XIX, 151. XX, 429. (Dammius: quemadmodum" — cf. quod supra de VI, 143. diximus.) XXIV, 75. d. I, 87. (Heynius in exc. l. „ut ille redeat;" potest tamen etiam sse: „quemadmodum redire possit.") II, 376. IV, 672. (*ναυτίλλεται* t conjunctivus, cf. de hoc usu Matth. gr. §. 204, 9. Kuehneri gr. 123, 19. et alios.) V, 26. 31. (cf. I, 87.) 144. (*ὡς* pendet ex *ὑποθ.* . Nitzsch. ad h. l.) 164. 168. (vide supra de *ἄν* s. *κέ*.) VII, 192. 95. (cf. Nitzschium ad h. l.) VIII, 101. 251. XVI, 84. 169. XVII . 549. 321. XXII, 477. —

vus est habendus, cum, quod hic enuntiat, nondum factum et fortasse ne futurum quidem sit, sed, quid faciendum alicui videatur, proponat. In hoc genere duo apud Homerum sunt exempla: Od. II, 53. οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπεῤῥίγασι νέεσθαι, Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα, δοίη δ', ᾧ κ' ἐθέλοι, καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι· et XXIV, 532. Ἴσχεσθε πτολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο, ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθεῖτε τάχιστα. Quorum priorem locum Matth. gr. pg. 1183. ita vertit: „damit er etwa, vielleicht ausstatte.“ Nitzschius conditionem aliquam subaudiens ita reddit: „dass er selber dann (wenn sie bei ihm würben) die Tochter ausgäbe und begabte.“ Potest tamen etiam alia ratione locus explicari, ut nodus in verbo ἀπεῤῥίγασι quaerendus sit. Non enim illud ad eum tantum, qui nunc procis est, timorem est referendum, sed omne illud tempus significat, quod Ulyssis uxorem ambientes in ejus domo transegerunt, qui timor cum etiam nunc eos detineat, ad praesens tempus refertur, quod ex parte tantum eo pertinet. Itaque non est, cur in optativo haesitemus. Quod autem hoc loco non opus videtur, id ad alterum explicandum auxilio nobis est; non enim simpliciter Minerva dicere potest: ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθῆτε, cum ex illorum arbitrio penderet, utrum vellent ita rem dirimere, necne; itaque optativus vere hic est optantis (qua de re videas Matth. gr. pg. 1181. sq.) et subaudiendum: „si in eandem, quae mea est, abitis sententiam.“ Praeter ὡς ad finem describendum Homero est ἵνα, ὄφρα, ὅπως et ἕως, negantium est μή.

Ut uno verbo etiam eum vocabuli ὡς usum attingamus, quo dicitur esse praepositionis loco, recte hac de re Zeunius videtur sentire ad Vig. pg. 567, a. ὡς pro ἕως usurpatum dicens. Locus autem talis unus est apud Homerum Od. XVII, 218. αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον. Affert idem Zeunius etiam Od. XXIII, 311. ἦλθ' ὡς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν, sed editiones ἐς habent. Omnino hac de re videas Herm. ad. Soph. Trach. v. 365.

Absolvimus sic, quod propositum nobis fuit, et si quid videmus, non defuimus iis, quae ab initio promisimus. Sin, quod adolescenti fructus studiorum suorum primos in publicam lucem edenti invito accidere potest, qua in re erravisse aut negligentius versati esse alicui videbimur, veniam ab eo petimus, cum nec virorum adolescen-

tulis sit ingenium, nec plus in hac re investiganda tempus consumere potuerimus; sero enim, ut in exordio effati sumus, tractandae hujus rei cepimus consilium, quod quominus in aliud tempus differremus pertexendum, alia de causa prohibiti sumus. Jam si, quod Dii bene vertant, aliqua ex parte, ut ampliore illo, ad quem assequendum hoc opusculum conscripsimus, literatorum honore digni videamur, quaestio nostra operae pretium judicabitur: magnum illud nobis erit incitamentum, ut, quod in uno scriptore nunc factum est, deinceps consideremus et finita tota hac de re quaestione ad alias hujus generis res pertractandas nos convertamus.

Theses.

I. In Sophoclis fabula, quae Ajacis nomine inscribitur, omnes partes arctissime cohaerent, et falluntur, qui non plenam eam existimant esse, aut adjectum esse aliquid.

II. Nec fati subest notio, qua Ajax ad mortem compellatur, sed ipsa Ajacis animi indole illud efficitur.

III. Euripidis fabula, cui nomen est Hecubae, duabus partibus constat, re tantum, non arte poëtica cohaerentibus, et proprie duae sunt fabulae.

IV. In Hesiodi Theogoniae v. 36. scribendum esse censeo: *Τάων Μουσάων* etc. (ed. Goettl.)

V. ibid. v. 48. *ἀρχόμεναι θ' ὑμνεῦσιν καὶ λήγουσαι ἀοιδῆς.*

VI. In Apollonii Rhodii Argon. II, 1127. (ed. Well.) scribo: *ᾗ ἐνετείρομεθ' οἱ ἄμ' ἐπὶ χρέος ἐμβεβαῶτες.*

VII. In Taciti annal. II, 63. aut „ne quando," aut „si quando insolescerent" scriptum fuisse mihi videtur, et alterum alteri explicandi causa in margine adjectum, unde utrumque in textum venit.

VIII. ibid. III, 55. inter „Verum haec" et „nobis" aliquid excidisse puto, veluti „posteritati" vel tale quid, quod oppositum haberet „nobis."

philologicis studiis operam navavi, nec defui mathematicis iis et physicis, ac virorum doctorum Branissii, Thilonis, Elvenichii, Rehovskii, Wachleri, Stenzelii, Kutzenii, Ambroschii, Pohlii et Scholtzii disciplina institutus sum; prae ceteris tamen Schneiderus et Ritschelius, qui seminario praesunt philologico, summa, quae eorum est, benignitate et consilio studiis meis adfuerunt, ut cum reliquorum, tum horum virorum memoria grato meo animo nunquam possit effluere. Transacto sic quinquennio academiae nunc valedixi et quid in literis me profecisse statuendum sit, ad explorationem hac de re instituendam accedens sum experiurus.